

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Porovnání vybraných zemí z hlediska cestovního ruchu

Marek Žampach

**Bakalářská práce
2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marek Žampach**
Osobní číslo: **E11242**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Regionální a informační management**
Název tématu: **Porovnání vybraných zemí z hlediska cestovního ruchu**
Zadávací katedra: **Ústav systémového inženýrství a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je navrhnout vhodný postup pro porovnání zemí EU v oblasti cestovního ruchu a souvisejících faktorů. Porovnání bude provedeno na základě dostupných dat, s využitím metody prostorových analýz a kartografických metod. Součástí práce bude také odpovídající interpretace a vizualizace výsledků.

Zásady:

- Cestovní ruch a faktory ovlivňující cestovní ruch - zhodnocení stávajícího stavu.
- Sběr a předzpracování dat.
- Aplikace vhodného postupu pro porovnání zemí EU v oblasti cestovního ruchu a souvisejících faktorů.
- Interpretace a vizualizace získaných výsledků.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 30 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

LONGLEY, P. A., GOODCHILD, M., MAGUIRE, D. J., RHIND, D. W.
Geographic Information Systems and Science. Vyd. John Wiley & Sons, 2010,
539s. ISBN 978-0470721445

RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČEROVÁ, I. Cestovní ruch - podnikatelské
principy a příležitosti v praxi. Vyd. Grada Publishing a.s., 2011, 213s. ISBN
8024740397, 9788024740393

TUČEK, J. Geografické informační systémy - Principy a praxe. Vyd. Computer
press, 1998, 438s. ISBN 807226091X

VOŽENÍLEK, V. Aplikovaná kartografie I., Vyd. Univerzita Palackého, 2001,
2.vyd., 183s. 802440270X, 9788024402703

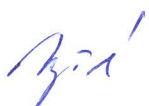
Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Jitka Komárková, Ph.D.

Ústav systémového inženýrství a informatiky

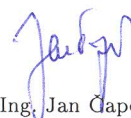
Datum zadání bakalářské práce: **1. října 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Marek Žampach

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval své vedoucí práce doc. Ing. Jitce Komárkové Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce bude zaměřena na porovnání vybraných zemí Evropy z hlediska cestovního ruchu podle vybraných ukazatelů. V úvodní části práce se objeví vymezení základních pojmů týkajících se cestovního ruchu. Ve druhé části poté dojde k samotnému porovnání na základě 6 ukazatelů. Postupně se bude jednat o počet turistů, počet turistických cest, počet turistických lůžek, turistické příjezdy do ubytovacích zařízení, velikost turistických výdajů a zaměstnanost v ubytovacím a stravovacím odvětví. Ukazatele budou pro potřeby porovnání přepočítány na indexy obyvatel a hustoty, Data budou prezentována formou kartografických výstupů. V závěrečné části práce poté dojde k celkovému vyhodnocení získaných výsledků.

KLÍČOVÁ SLOVA

Cestovní ruch, turismus, země Evropy, porovnání zemí, kartografické výstupy, kartografické metody

TITLE

Comparison of selected countries in terms of tourism

ANNOTATION

This work deals with comparison of chosen European countries from the point of view of tourism. At the beginning, the basic terms are described. The second part describes comparison of the countries which is based on 6 main tourism indexes, namely number of tourists, number of touristic trips, number of touristic beds, touristic arrivals to the touristic accommodation, amount of touristic costs for accommodation and food. Indexes are calculated as index of citizens and index of density. Data and indexes are visualized by means of appropriate cartographic outputs. Finally, obtained results are evaluated.

KEYWORDS

Tourism, European countries, compared countries, cartographic outputs, cartographic methods

OBSAH

ÚVOD	10
1 POJEM CESTOVNÍ RUCH	11
1.1 DĚLENÍ CESTOVNÍHO RUCHU.....	11
1.2 CESTOVNÍ RUCH JAKO SYSTÉM.....	13
1.2.1 <i>Subjekt cestovního ruchu</i>	14
1.2.2 <i>Objekt cestovního ruchu</i>	15
1.2.3 <i>Okolí systému</i>	16
2 POROVNÁNÍ ZEMÍ	17
2.1 SBĚR DAT.....	17
2.2 OBECNÝ POSTUP TVORBY MAPOVÝCH VÝSTUPŮ.....	17
2.3 POROVNÁNÍ DLE POČTU TURISTŮ.....	20
2.3.1 <i>Index turistů</i>	20
2.3.2 <i>Index hustoty turistů</i>	22
2.4 POROVNÁNÍ PODLE POČTU TURISTICKÝCH CEST A NOCÍ.....	24
2.4.1 <i>Index turistických cest</i>	24
2.4.2 <i>Index hustoty turistických cest</i>	26
2.5 POROVNÁNÍ PODLE NABÍDKY TURISTICKÝCH LŮŽEK.....	29
2.5.1 <i>Index turistických lůžek</i>	29
2.5.2 <i>Index hustoty lůžek</i>	30
2.6 POROVNÁNÍ PODLE PŘÍJEZDŮ TURISTŮ DO UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ.....	33
2.6.1 <i>Index příjezdů turistů do ubytovacích zařízení</i>	33
2.6.2 <i>Index hustoty příjezdů turistů do ubytovacích zařízení</i>	34
2.7 POROVNÁNÍ PODLE TURISTICKÝCH VÝDAJŮ.....	36
2.7.1 <i>Index turistických výdajů</i>	36
2.7.2 <i>Index hustoty turistických výdajů</i>	38
2.8 POROVNÁNÍ PODLE ZAMĚSTNANOSTI V UBYTOVACÍCH A STRAVOVACÍCH SLUŽBÁCH.....	40
2.8.1 <i>Index zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování</i>	40
2.8.2 <i>Index hustoty zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování</i>	42
2.9 POROVNÁNÍ PODLE ABSOLUTNÍCH DAT.....	44
3 VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ	45
ZÁVĚR	54
POUŽITÁ LITERATURA	56
SEZNAM PŘÍLOH	58

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1.: Dělení cestovního ruchu podle MMR	12
Obrázek 2.: Cestovní ruch jako systém.....	14
Obrázek 3.: Schéma struktury cestujících podle závěrů mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu.....	15
Obrázek 4.: Zmenšenina mapy Turistického indexu ve vybraných státech Evropy v roce 2012	21
Obrázek 5.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti turistů	24
Obrázek 6.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti turistických cest	28
Obrázek 7.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti nabídky turistických lůžek.....	32
Obrázek 8.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti příjezdů turistů do ubytovacích zařízení	36
Obrázek 9.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti velikosti turistických výdajů.....	40
Obrázek 10.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví.....	43
Obrázek 11.: Zmenšenina mapy výsledků porovnání vybraných států Evropy podle cestovního ruchu v roce 2012	52

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1.: Turistický index	20
Graf 2.: Turistický index hustoty	22
Graf 3.: Index cest.....	25
Graf 4.: Index hustoty cest	27
Graf 5.: Index turistických lůžek	29
Graf 6.: Index hustoty turistických lůžek	31
Graf 7- Index příjezdů turistů do ubytovacích zařízení.....	33
Graf 8.: Index hustoty příjezdů turistů do ubytovacích zařízení.....	34
Graf 9.: Index turistických výdajů	37
Graf 10.: Index hustoty turistických výdajů	39
Graf 11.: Index zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování	41
Graf 12.: Index hustoty zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování.....	42
Graf 13.: Průměr zařazení do skupin v indexu obyvatel	46
Graf 14.: Průměr zařazení do skupin v indexu hustoty	49

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CD – Compact disk

CR – Cestovní ruch

EUROSTAT - Statistický úřad Evropských společenství

HDP – Hrubý domácí produkt

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

OKEČ – Odvětvová klasifikace ekonomických činností

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

UNWTO - United Nations World Tourism

WGS – World Geodetic System

WTTC – World Travel and Tourism Council

ÚVOD

Cestovní ruch (CR) zasahuje do života každého z nás. Každý během svého života někdy opustil své trvalé bydliště a pracovně, nebo pro soukromé účely, odcestoval někam do jiného regionu. Každý někdy přišel do kontaktu s turistou. Se zvyšující integrací světa navíc dochází k zmiňovanému stále častěji. Lidé více cestují a význam cestovního ruchu tedy neustále stoupá.

Pro realizaci cestovního ruchu v zemi je nutné zajistit velké množství služeb a statků. Na jejich naplňování se podílí velké množství soukromých i veřejných sektorů. Cestovní ruch je tedy velice mocná ekonomická síla. Přináší nové pracovní příležitosti, příznivě tedy ovlivňuje nezaměstnanost. Mimo to velkou měrou ovlivňuje také cenovou stabilitu nebo HDP.

Podle nejnovější studie WTTC, vzrostl přímý přínos cestovního ruchu do světového GDP za rok 2013 o 3,1%. Konkrétně se jedná o přínos 2,2 trilionů dolarů. Rok 2013 byl pro cestovní ruch tedy velice pozitivním rokem. WTTC také předpokládá, že cestovní ruch nadále poroste rychleji než samotná ekonomika a bude tak tvořit nová pracovní místa. [1]

Cílem práce je porovnání vybraných zemí podle ukazatelů týkajících se cestovního ruchu. Hlavní pozornost bude věnována kartografické prezentaci získaných výsledků.

První část se zabývá teoretickým úvodem do problematiky. Cestovní ruch bude definován v obecné rovině, i jako systém. Dále bude uvedeno několik základních dělení CR.

Ve druhé části bude provedeno samotné porovnání. K porovnání budou vybrány vhodné ukazatele zaměřené na cestovní ruch. Výsledky budou prezentovány formou kartografických výstupů vytvořených v gisovém softwaru ArcGIS for Desktop 10.2.

V další části poté budou shrnuty získané výsledky a vyhodnoceny země, které zaujímají přední místa na pomyslném žebříčku.

1 POJEM CESTOVNÍ RUCH

Definicí cestovního ruchu existuje celá řada. První moderní definice pochází od K. Krapfaa švýcarského profesora Hunzikera, kteří cestovní ruch v roce 1941 definovali jako: „*souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání.*“ [2]

Za mezník v definování cestovního ruchu i pro jeho statistické sledování lze ale považovat konferenci Světové organizace cestovního ruchu (United Nations World Tourism, dále jen UNWTO) konané v Ottavě v roce 1991, kde došlo k obsahovému vymezení většiny používaných pojmů z oblasti cestovního ruchu. [3]

Právě podle UNWTO je cestovní ruch charakterizován jako: „*činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanoveno, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ [4]

1.1 Dělení cestovního ruchu

Cestovní ruch může nabývat různých forem. Jako nejzákladnější dělení těchto druhů lze uvést dělení na základní formy a formy specifické.

Základní formy zahrnují [3]:

Cestovní ruch rekreační – CR, jež přispívá k regeneraci a reprodukci fyzických a duševních sil člověka.

Cestovní ruch kulturně poznávací – je takový CR, který je cílený na poznávání. A to především historie, kultury, tradic, zvyků atd.

Cestovní ruch sportovně-turistický – CR, který využívá zájmů lidí o aktivní odpočinek nebo aktivní účast na sportovních činnostech.

Cestovní ruch léčebný a lázeňský – tato forma CR je zaměřena především na léčbu, prevenci, relaxaci a celkovou obnovu fyzických a duševních sil jednotlivce.

Specifické formy naplňují speciální potřeby nejrůznějších specializovaných spotřebitelů cestovatelských segmentů. Nabídka této části CR se bude neustále rozšiřovat v souladu s nejnovějšími trendy v oboru.[3]

Jako příklad specifických forem cestovního ruchu může posloužit: CR lidí s handicapem, golfová turistika, nákupní turistika, zábavní a atrakční turismus, nebo cestovní ruch gastronomický.[3]

Dalším důležitým dělením cestovního ruchu je rozdělení z hlediska realizace. V tomto ohledu se CR dělí na pět částí [5]:

- **Domácí cestovní ruch** – aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území. Jinak řečeno cesty obyvatel po vlastní zemi.
- **Zahraníční cestovní ruch**– souhrn aktivit spojených s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země (příjezdový CR), se zahraničními občany danou zemí projíždějících (tranzitní CR) a s výjezdem občanů dané země do zahraničí (výjezdový CR)
- **Vnitrostátní cestovní ruch** – aktivity spojené s domácím a příjezdovým CR
- **Národní cestovní ruch** – souhrn aktivit týkajících se domácího a výjezdového CR
- **Světový cestovní ruch** – zahrnuje veškerý CR spojený s překročením hranic.

Ministerstvo pro místní rozvoj cestovní ruch dělí následovně:

Obrázek 1.: Dělení cestovního ruchu podle MMR

Vytvořeno podle [5]

Cestovní ruch dále lze dělit například podle[3]:

Délky pobytu na:

- **Krátkodobý** - s délkou pobytu v místě do tří přenocování
- **Dlouhodobý** -s více než třemi přenocováními.

Počtu účastníků na:

- **Individuální** – kdy se turista účastní cestovního sám nebo s rodinou
- **Kolektivní** – který je spojen s účastí více osob (speciálním typem může být klubový CR.)

Sezónnosti na:

- **Sezónní** – kde je sezóna chápána jako období s vysokou koncentrací návštěvnosti místa a tím i maximální nabídkou služeb, tedy i maximální výší cen.
- **Mimosezónní** - je charakteristický obdobím nízké návštěvnosti místa, což je často doprovázenou sníženou nabídkou služeb, jež jsou za nižší ceny.

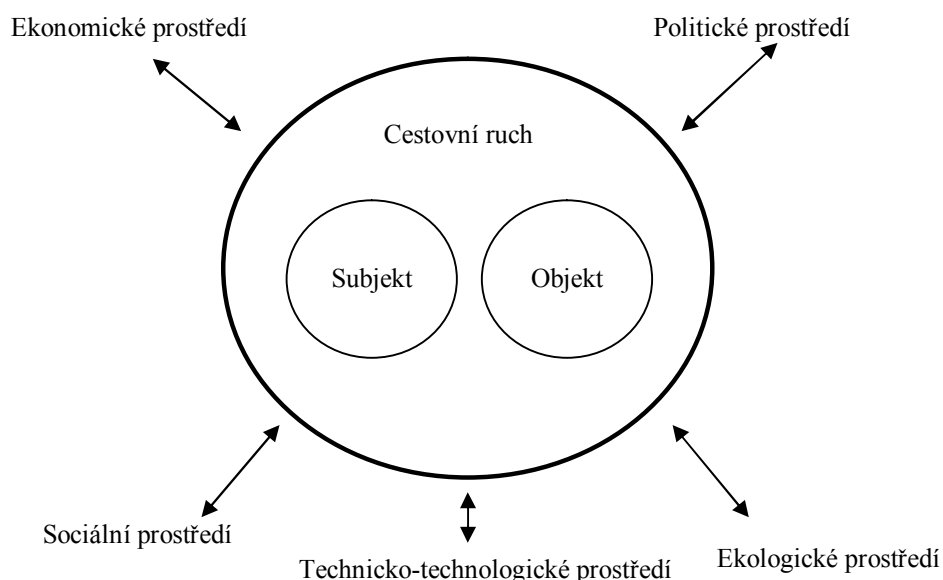
Způsobu financování na:

- **Volný** – někdy označován jako komerční. Jedná se o cestovní ruch, na kterém není účast nijak formálně podmíněna a účastník si ji plně hradí sám ze svých zdrojů.
- **Vázaný** – označován též jako sociální. CR, na kterém je účast podmíněna splněním určité podmínky (např. členství v určité organizaci apod.). Účastníkovi je částečně uhrazena úhrada služeb ze společných fondů. Příkladem takového cestovního ruchu může být podniková rekreace nebo lázeňská péče.

1.2 Cestovní ruch jako systém

Cestovní ruch bývá často zkoumán jako systém. Využívá se systémové teorie, zabývající se strukturami, vazbami a chováním jednotlivých systémů. Systém je soubor prvků, mezi kterými existují vzájemné vztahy a jako celek má určité vztahy ke svému okolí. [6]

Cestovní ruch je otevřený, dynamický systém. Je to tedy systém, který se mění v čase a u kterého dochází k různým iteracím s okolím.[7] Je tvořen dvěma základními podsystémy – subjektem cestovního ruchu a objektem cestovního ruchu a vazbami mezi nimi. Vazby existují i mezi Cestovním ruchem jako celkovým systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí. Jedná se o Ekonomické, Politické, Sociální, Technicko-technologické a Ekologické prostředí. [8]

Obrázek 2.:Cestovní ruch jako systém

Vytvořeno podle [6]

1.2.1 Subjekt cestovního ruchu

Subjekt cestovního ruchu představuje účastníky cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště. [8]

Statistický pohled na subjekt CR říká, že účastníkem cestovního ruchu je cestující, označený jako návštěvník, turista nebo výletník. Podle závěrů mezinárodní konference o statistice, která proběhla v roce 1991 v Ottawě, však tyto pojmy nejsou shodné. [8]

Návštěvník je osoba, která v domácím cestovním ruchu cestuje na jiné místo ve své zemi na dobu kratší než 6 měsíců. V zahraničním cestovním ruchu je doba cestování jednou tak dlouhá, tedy 12 měsíců. [8]

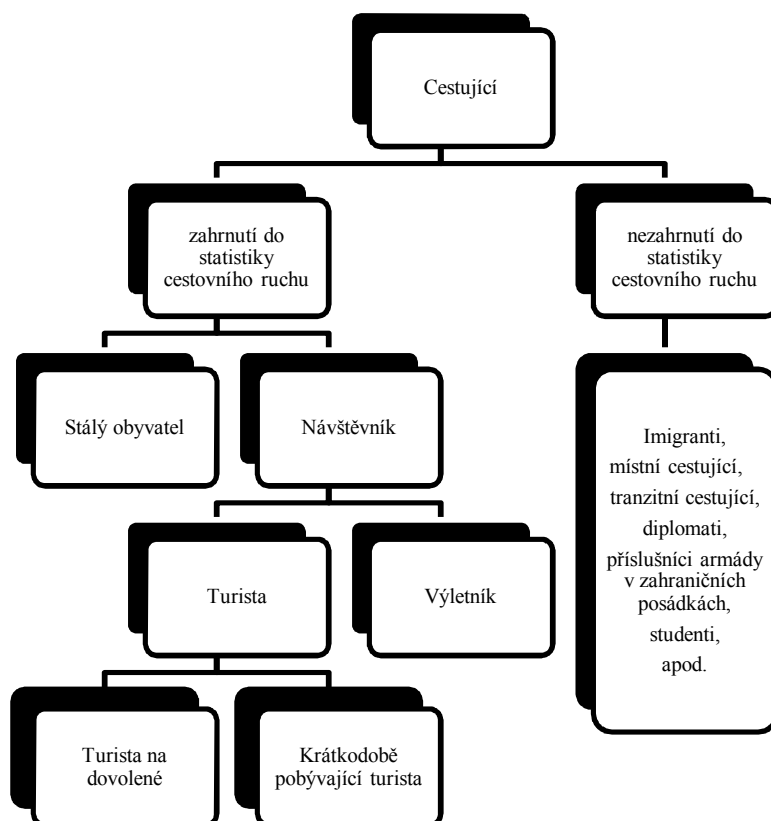
Návštěvníka je možné rozdělit do dvou skupin, podle délky pobytu v daném místě. První skupina je označována jako **turista**. Jsou to ti návštěvníci, kteří se cestovního ruchu účastní minimálně s jedním přenocováním. [9] Turisté se dále dělí podle počtu přenocování na dvě skupiny. Kritériem pro rozdělení je daná hodnota počtu nocí, které návštěvník v místě stráví. Určený počet nocí se může v různých zemích lišit. Například v České republice se jedná o 2 – 3 noci, naopak ve Francii o 7 – 8. [8]

Pokud návštěvník během svého pobytu nepřekročí určený počet nocí, jedná se o **turistu krátkodobě pobývajícího**. Pokud naopak v místě stráví alespoň určený počet nocí, mluvíme o **turistovi na dovolené**. [8]

Poslední jmenovaná skupina obsahuje účastníky CR, nazvané jako **výletníci**. Jedná se o takového návštěvníka, který se na cestovním ruchu nepodílí déle než 24 hodin. Nevyužívá teda žádného noclehu. [9]

Ve struktuře cestujících má své místo také stálý obyvatel, jako potenciální uživatel domácího nebo zahraničního ruchu. Stálý obyvatel je taková osoba, která žije alespoň šest po sobě jdoucích měsíců v jednom místě, před příchodem do jiného místa na dobu kratší, než šest měsíců. V zahraničí se jedná o roční žití v místě a pobytu na jiném místě kratší než jeden rok. [8]

Pro lepší pochopení popisovaného rozdělení je uvedeno shrnující schéma:

Obrázek 3.: Schéma struktury cestujících podle závěrů mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu

Vytvořeno podle [8]

1.2.2 Objekt cestovního ruchu

Za objekt cestovního ruchu je možno považovat vše, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Lze sem zařadit, přírodu, kulturu, hospodářství apod.

Objekt cestovního ruchu je tedy nositelem nabídky. [8] Tvoří ho cílové místo, neboli destinace cestovního ruchu, podniky a instituce cestovního ruchu.[9]

1.2.3 Okolí systému

Jak již bylo zmíněno, okolí systému je tvořeno jednotlivými prostředími. Jsou to:

- **Ekonomické prostředí**- jedná se hlavně o vlivy ekonomického růstu, nezaměstnanosti, inflace, stability měny a úrokové míry.
- **Politické prostředí** - toto prostředí tvoří zejména mírové podmínky v jednotlivých státech. Cestovnímu ruchu se nedaří v zemích, ve kterých jsou občanské nepokoje, nebo je ohroženo bezpečí turistů.
- **Sociální prostředí**- ovlivněno sociální politikou států. Rozdělování hrubého domácího produktu, pracovní a mimopracovní podmínky apod.
- **Technicko-technologické prostředí** - v tomto prostředí se jedná o dopravní infrastrukturu a další technicko-technologickou vybavenost umožňující rozvoj cestovního ruchu.
- **Ekologické prostředí** - toto prostředí tvoří okolní přírodní a kulturně-historické podmínky dané země. Závislost cestovního ruchu je na tomto prostředí větší, než ve většině jiných hospodářských aktivit. [8]

2 POROVNÁNÍ ZEMÍ

Vzhledem k cíli práce provést porovnání z pohledu turistického ruchu a dostupnosti dat, budou pro porovnání použity následující základní ukazatele: návštěvnost turistů, množství turistických cest, nabídka lůžek, turistické příjezdy do ubytovacích zařízení, turistické výdaje a zaměstnanost v odvětví ubytování a stravování.

Všechna data byla získána ze stránek Eurostatu. Jelikož byla v absolutních hodnotách, nezohledňovala velikost států, a malé státy tak měly značnou nevýhodu oproti státům větším, bylo rozhodnuto, že budou přepočítána na nějaký srovnatelný index.

V práci budou celkem použity 2 tvary indexových hodnot. První¹ bude mít ve svém děliteli údaj o počtu obyvatel země. Tento index vychází z metodiky Eurostatu, který tento index využil při přepočítání počtu turistů. Druhý² index bude mít tvar hustoty daného jevu, hodnota bude dělena rozlohou země.

Oba indexy budou aplikovány na všech 6 výstupů. Celkem bude tedy vytvořeno 12 základních map. Některé z těchto map budou ještě zobrazovat vedlejší informace, které budou rozšiřovat prezentované jevy.

Mimo hlavní mapy bude vytvořeno i několik vedlejších map, které budou některé informace doplňovat. Bude se jednat například o mapy zobrazující absolutní hodnoty, bez přepočtu na index apod.

Obecně je postup popsán v následujících podkapitolách.

2.1 Sběr dat

Data byla získána ze stránek statistického úřadu Evropských společenství, dále jen Eurostat.

V příloze B je vložena tabulka zaokrouhlených absolutních hodnot. V příloze D je pak vložena tabulka indexových hodnot včetně vzorců pro výpočet.

2.2 Obecný postup tvorby mapových výstupů

Tvorba mapového výstupu bude tvořena maximálně sedmi základními kroky.

1) Zjištění charakteru dat a případné úpravy

¹ Dále označován jako index hustoty

² Dále označován prostě index nebo index obyvatel

V prvním kroku bude ověřeno, zda se v datovém souboru potřebném pro tvorbu mapy vyskytují absolutní data a zda je jejich podoba vhodná pro zobrazení zvolené informace. Následně bude v případě potřeby vypočten index, který bude převádět absolutní data na data relativní. Data budou podle potřeby zaokrouhlena.

2) Vytvoření přehledových grafů

Grafy budou vytvořeny v softwaru MS Excel. Formou sloupců budou zobrazovat data použitá při prezentaci primární informace.

3) Ověření odlehlých hodnot

Ukáže-li vytvořený graf možnost, že by krajové hodnoty datového souboru mohly být odlehlé, bude tato skutečnost ověřena pomocí Dixonova testu odlehlých hodnot.

Tento test je vhodné používat u souborů s malým počtem hodnot, bez známého rozdělení. [10]

Test pracuje na obecném testovacím kritériu (1) [10]:

$$Q_n = \frac{x_n - x_{n-1}}{R}(1),$$

kde: n je pořadí hodnoty v datovém souboru

R je variační koeficient, který se vypočítá podle vzorce (2)

$$R = X_{max} - X_{min}(2)$$

Test bude proveden na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Bude-li odlehlost hodnoty potvrzena, bude následně rozhodnuto o její míře a následném zařazení hodnoty do samostatné kategorie. V případě nevelké odlehlosti bude hodnota odlehlé země ponechána spolu se zbylými zeměmi.

4) Vytvoření a vložení hlavního mapového pole a zobrazení primární informace

Pro tvorbu map bude použit datový soubor Europe ESRI 10.2. Je to soubor dat vytvořený pro verzi ArcGIS for Desktop verze 10.2, ve kterém budou vytvářeny veškeré kartografické výstupy. Jako souřadnicový systém bude použit WGS 1984.

Všechny mapové výstupy budou vyvedeny ve formátu A3 nebo A4. U formátu A3 bude zvoleno měřítko hlavního mapového pole 1:18 000 000. U formátu A4 1:30 000 000. Měřítko bude zobrazeno graficky. Zobrazené území při těchto měřítkách v rámci jednotlivých formátů zabírá požadovanou část mapového pole a nechává dostatek prostoru pro další mapové prvky.

Na základě typu dat bude rozhodnuto, zda bude mapa vytvořena metodou kartogramu nebo kartodiagramu. Popis jednotlivých metod lze nalézt v příloze A.

Státy budou nejčastěji tříděny do pěti skupin. Roztřídění zemí bude ve většině případů provedeno manuálně. Vycházet se přitom bude z vytvořeného grafu a charakteru dat, který graf pomůže odhalit.

V některých případech bude pro klasifikaci použito kvantilové klasifikační metody. Metoda, jak už název říká, pracuje na principu kvantilů. Datový soubor rozdělí na několik částí se stejně velkým počtem zastoupení, v případě klasifikace na pět skupin se bude jednat o kvintily. Tento způsob klasifikace je pro řešení tohoto problému vhodný, protože se nemůže stát, že by například 2/3 záznamů byly v jedné skupině a zbylé 4 skupiny by tak obsahovaly malý počet států. Nevýhoda této metody ale spočívá v různém rozmezí vzniklých intervalů a v tom, že metoda nebere v potaz charakter dat. Upřednostňováno tak bude manuální vytvoření skupin.

5) Zobrazení sekundární informace

Bude-li žádoucí zobrazení druhé informace v mapovém poli, bude postup stejný, jako v případě primární informace. Pokud bude potřeba státy klasifikovat do skupin, bude tak kvůli větší přehlednosti učiněno pouze do čtyř.

6) Vložení druhého mapového pole

Druhé mapové pole bude využíváno pro zobrazení ostrovní země Malty. Tento středomořských stát je při použitých měřítkách s rozlohou 316 km² příliš malý pro přečtení zobrazované informace. Problém bude řešen přidáním druhého mapového pole, které zobrazí Maltu v měřítku 1:2 000 000 nebo 1:3 000 000.

7) Vložení dalších kompozičních mapových prvků

V levé části mapy bude umístěna legenda, popisující zobrazované informace. Pod legendu bude v mnoha případech umístěn nějaký nadstavbový kompoziční prvek. Při zobrazení indexových dat se bude velmi často jednat o informativní tabulku, zobrazující indexy zemí s největšími hodnotami.

Do pravého, dolního rohu každé mapy bude vložena tiráž informující o autorovi, místu vytvoření, zdroji tematického obsahu a zdroji topografického podkladu.

8) Hodnocení zobrazovaných výsledků

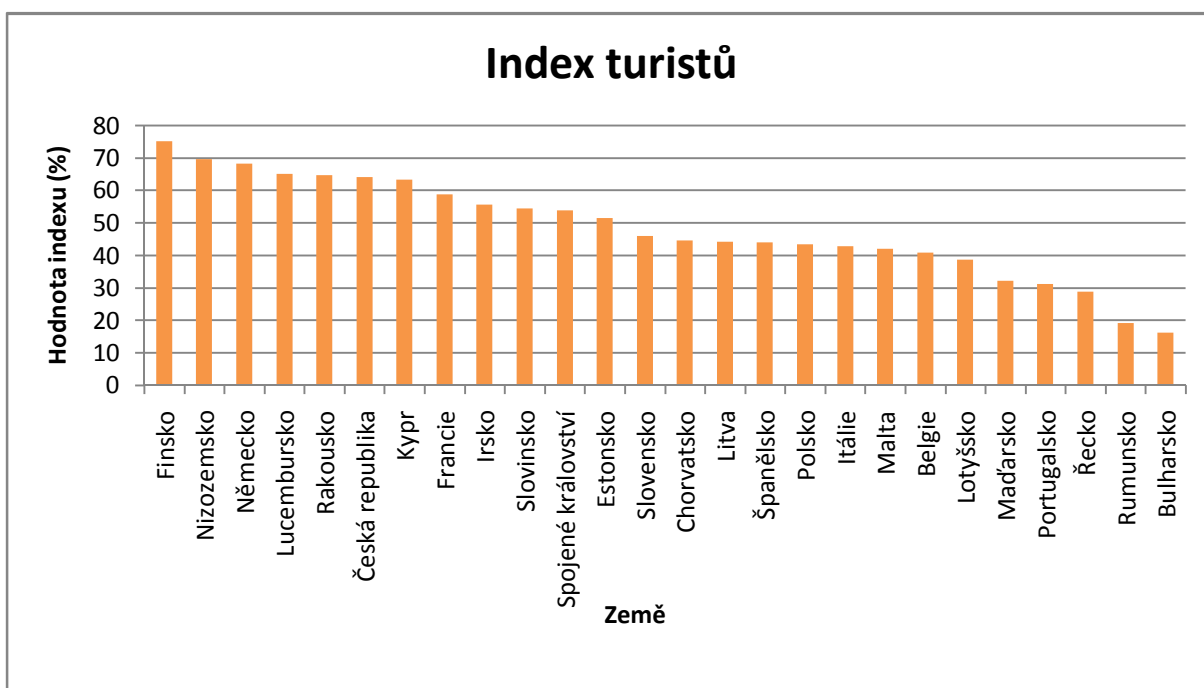
Na závěr tvorby mapy budou slovně popsány získané a zobrazené výsledky.

2.3 Porovnání dle počtu turistů

2.3.1 Index turistů

Jako první ukazatel pro porovnání byl zvolen jeden z nejdůležitějších údajů a to počet turistů navštěvujících danou zemi. Podle údajů z Eurostatu byly do počtu zahrnuty osoby starší 15 let, které uskutečnily alespoň jednu cestu do země s minimálně jedním přespáním. Do počtu turistů jsou zařazeni pouze ti turisté, kteří uskutečnili svou cestu pro osobní účely.[11]

Do porovnání vstupuje 26 zemí. Po převedení hodnot na index byl vytvořen graf znázorňující indexové hodnoty seřazené dle velikosti.

Graf 1.: Turistický index

Maximální hodnota indexu se vyskytuje u Finska. S absolutní hodnotou počtu turistů přes 4 miliony se neřadí k zemím s největším počtem. Přepočtem hodnot na index se ale díky nepříteliš velké populaci posunulo výrazně vpřed.

Naopak nejnižší hodnota je u Bulharska. Bulharsko se nacházelo na spodních místech pomyslné řady i v případě absolutních dat, k žádné výrazné změně zde tedy nedošlo.

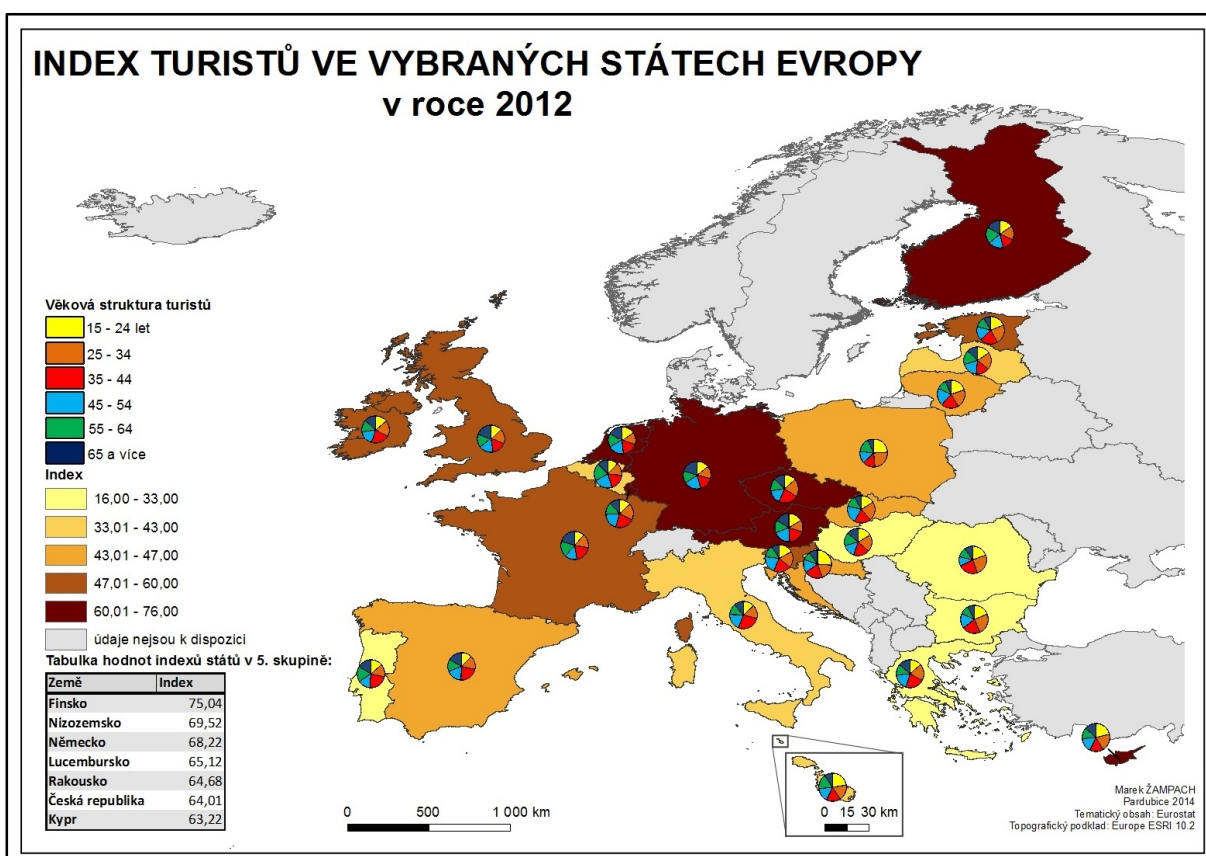
Pro porovnání rozdílu absolutních a indexových dat u dalších zemí lze využít mapu číslo 13, která zobrazuje nepřepočtené hodnoty turistů. Mapa se nachází na příloženém CD.

Po výpočtu hodnot popisné statistiky následovala tvorba mapového výstupu. Jak již bylo zmiňováno, byla použita metoda kartogramu a klasifikace byla provedena do pěti skupin.

Intervaly klasifikace byly nastaveny manuálně. Vycházelo se přitom z charakteru dat, kdy data, při srovnání dle velikosti, sama vytvořila určité skupiny.

Jako vedlejší informace, kterou mapový výstup nese, byl zvolen grafický ukazatel znázorňující rozdělení turistů podle věku, vytvořený metodou kartodiagramu. Dělení bylo provedeno do šesti částí. Do každé skupiny byli zařazeni turisté ve věkovém intervalu 10 let. V první skupině tak byl počet turistů od 15 let do 24 atd.

Výslednou mapu v plné velikosti lze nalézt na přiloženém CD pod číslem 1. Pro potřebu náhledu je do textu přiložena zmenšenina výsledné mapy.

Obrázek 4.: Zmenšenina mapy Turistického indexu ve vybraných státech Evropy v roce 2012

Podíváme-li se na mapu, můžeme vidět, že největší koncentrace zemí s velkou hodnotou indexu se nachází ve střední Evropě. Konkrétně Nizozemsko, Německo, Rakousko, Česká republika a Lucembursko. To jsou země, které tvoří souvislý areál s nejlepšími hodnotami. Úplně nejvyšší hodnoty ale dosáhlo již zmiňované Finsko. Mezi země s největšími hodnotami byl zařazen i ostrovní stát Kypr. V páté skupině se tak nachází celkem 7 zemí. Jedná se tak o největší skupinu klasifikace.

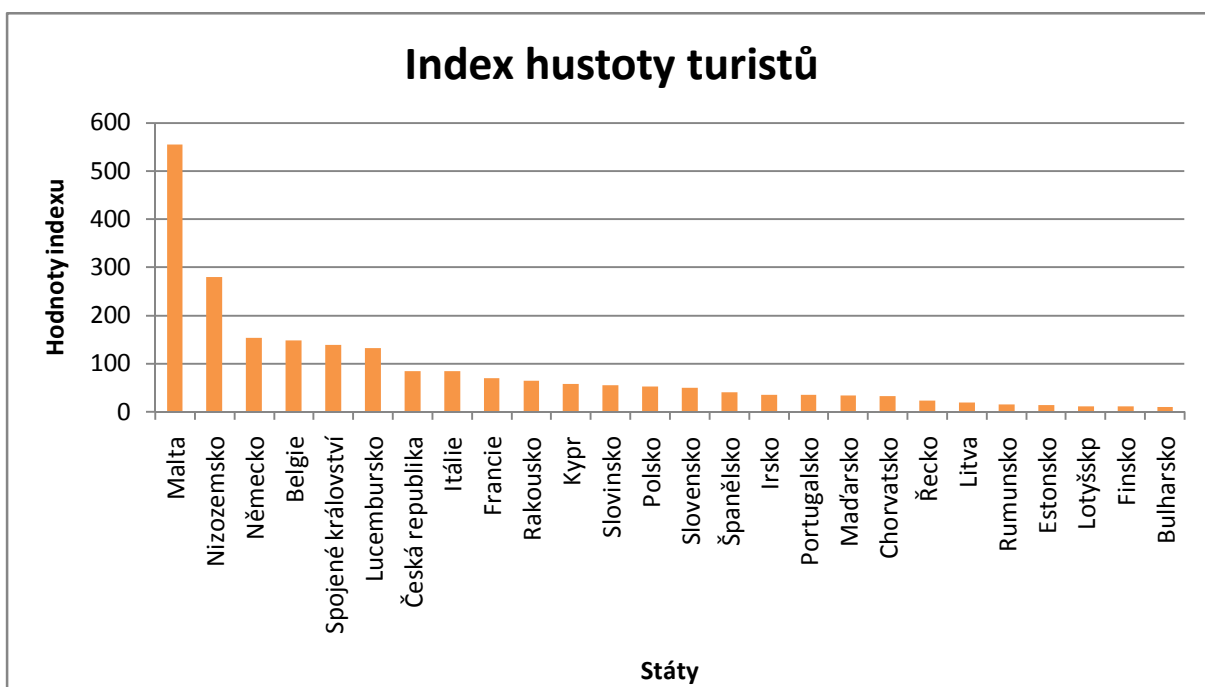
Koncentrace nejnižších hodnot se nachází na jihovýchodě Evropy.

Silná střední část Evropy ze západu sousedí s Belgií, která byla zařazena do skupiny druhé³, a Španělskem ve skupině čtvrté. Belgie se svým výsledkem tak výrazně liší od Nizozemska s Lucemburskem. Východně od střední Evropy se nacházejí státy s menší hodnotou indexu. Lze tedy tvrdit, že střední Evropa ve své lokalitě tvoří pomyslný můstek mezi západní, na turisty početnější stranou a stranou východní.

Co se týče sekundární informace, vložené diagramy ukazují, že věková struktura turistů je ve většině států poměrně vyvážená. Největší zastoupení mladých turistů vzhledem k celkovému počtu se nachází v Polsku, kde je zase nižší zastoupení těch starších.

2.3.2 Index hustoty turistů

Na začátku byl znovu vytvořen graf indexových hodnot.

Graf 2.: Turistický index hustoty

Převodem na index hustoty vystoupily do popředí státy spíše s malou velikostí. Malta, jako nejmenší porovnávaný stát, svým indexem výrazně převyšuje ostatní země. Jedná se o odlehlou hodnotu, která ale nevznikla chybou v měření ale svou malou rozlohou, nelze ji tedy z porovnání vyřadit. Tento trend, lze předpokládat u každého porovnávání, ve kterém budou hodnoty řazeny podle indexu hustoty.

Hypotéza o hodnotové odlehlosti ostrovního státu byla ověřena Dixonovým testem odlehlých hodnot. Test ukázal, že kromě odlehlé Malty je odlehlá i indexová hodnota

³ Skupiny budou hodnoceny od spodu. To znamená, že skupina, ve které budou státy s nejmenší hodnotou indexu, ponese číslo 1. Skupina s největšími indexy bude naopak mít největší číslo. Hodnota označení horní skupiny bude záviset na počtu skupin, do kterých bude provedena klasifikace.

Nizozemská. Obě tyto země tak budou zařazeny do samostatné skupiny. Zbylé země byly roztrženy kvantilovou metodou. Jednotlivé intervaly byly kvůli větší přehlednosti ještě manuálně upraveny.

Mapový výstup obsahuje pouze jednu informaci, žádná sekundární nebyla do mapy zařazena.

Výslednou mapu lze nalézt na přiloženém CD pod číslem 2.

Jak již bylo zmíněno, Malta a Nizozemsko byly zařazeny do speciální šesté skupiny. V nižší skupině se nachází Německo, Belgie, Lucembursko a Spojené království.

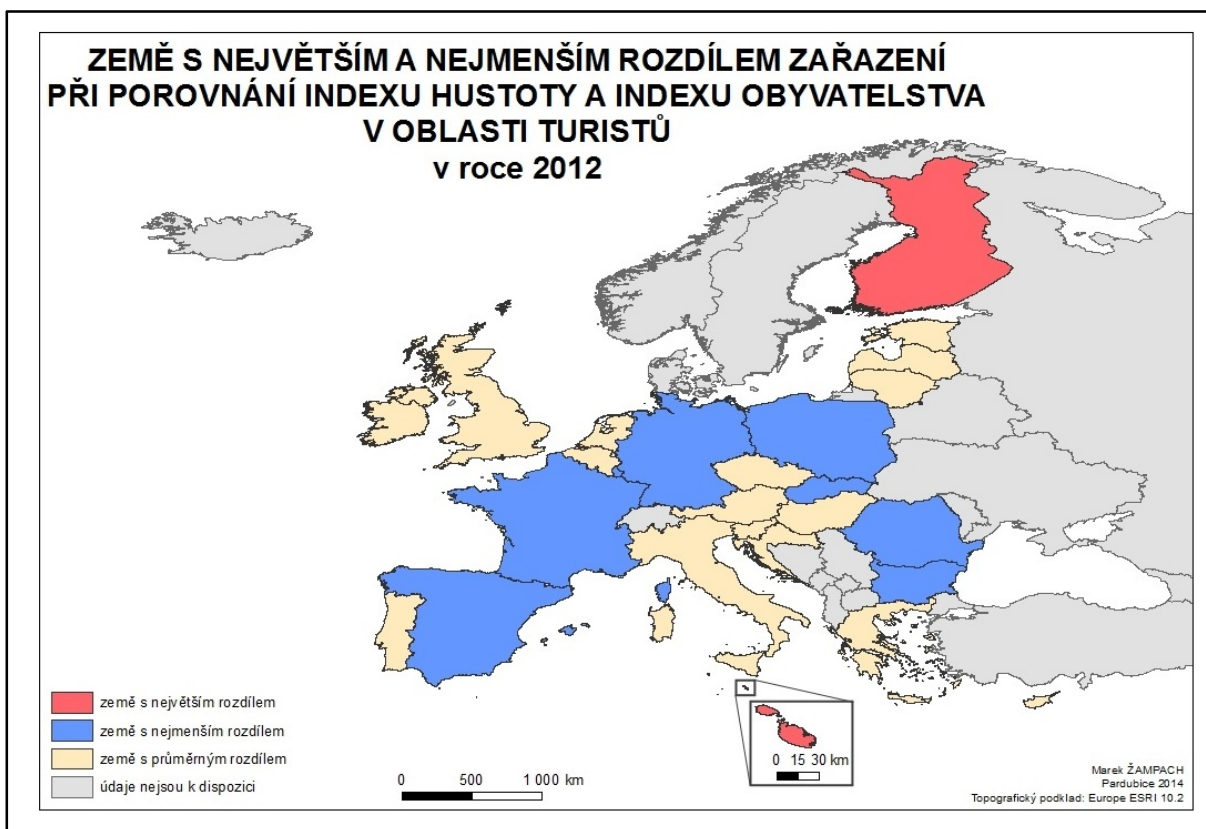
Budou-li porovnány první dvě skupiny s pátou skupinou minulého indexu, lze vidět, že zde došlo k několika změnám. Spojené království bylo v případě minulého indexu lehce nad polovinou všech hodnot. Země Malta a Belgie byly zařazeny do druhé skupiny. V indexu hustoty ale zauímají přední místa, lze u nich tak spatřit nejvýraznější posun vzhůru.

Do čtvrté skupiny byla zařazena Česká republika spolu se sousedícím Rakouskem, Itálií a Francií. Na mapě tak vznikla dvojice shluků s vysokými úrovněmi indexů, které jsou z východní i západní strany orámovány zeměmi s nižší hodnotou indexu. Situace je podobná jako u minulé mapy.

Největší posun, oproti minulému indexu, směrem dolů lze vidět u Finska, které bylo zařazeno do skupiny s rozpětím indexu 10 – 17, tedy poslední skupiny. V případě indexu vypočítaného podílem turistů a obyvatel však bylo zařazeno do skupiny nejvyšší.

V nejnižší skupině se spolu s Finskem nachází pobaltské republiky Estonsko a Lotyšsko. Dále pak Rumunsko a Bulharsko.

Pro doplnění výše uvedeného popisu výsledků obou indexů byla do textu vložena mapa zobrazující země s největšími rozdíly zařazení z hlediska obou indexů a země s rozdíly nejmenšími. Horní hranice, jak již bylo zmíněno, se objevuje pouze u Finska a má hodnotu 4. Státy zařazené do spodního extrému obsadily v rámci obou indexů stejnou skupinu. Mapa je vyhotovena ve formátu A4 a měřítku 1: 30 000 000.

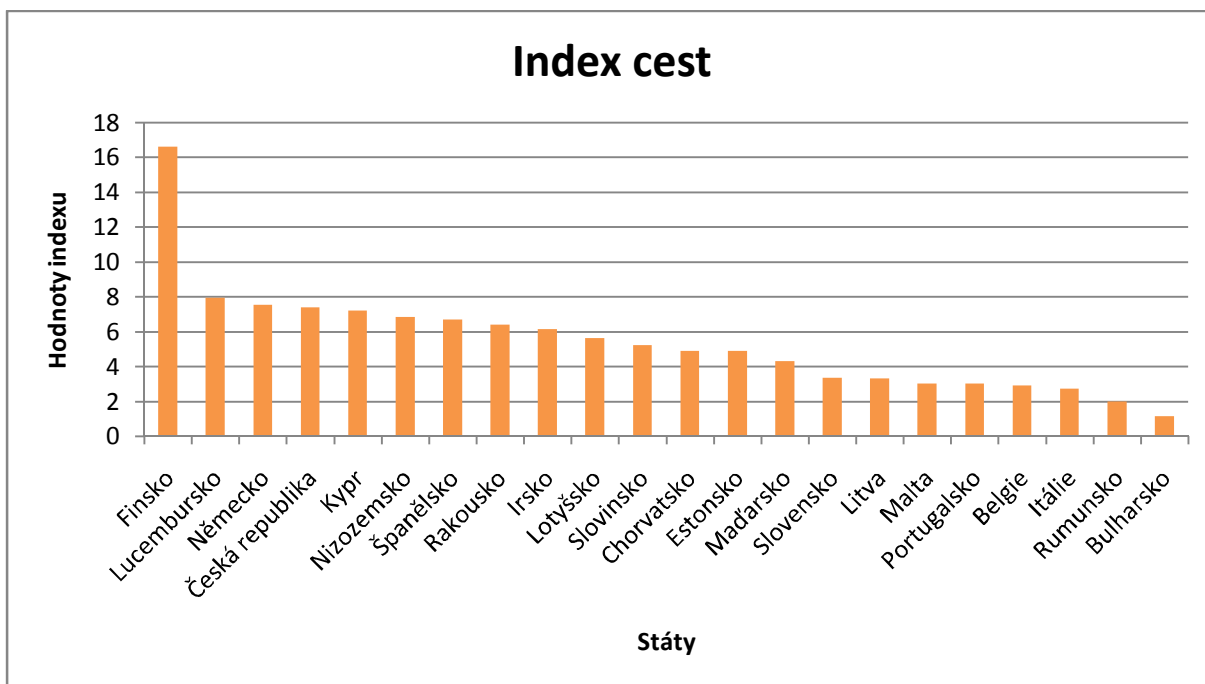
Obrázek 5.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti turistů

2.4 Porovnání podle počtu turistických cest a nocí

2.4.1 Index turistických cest

Za druhou zpracovávanou informací byl zvolen počet turistických cest a nocí na území daných států. Podle Eurostatu se do počtu turistických cest počítají cesty, které byly uskutečněny účastníky ve věku 15 a více a u kterých bylo v jejich rámci uskutečněno alespoň jedno přespání na území daného státu.[11]

Graf č. 3 ukazuje získané indexové hodnoty. Pro toto porovnání bylo bohužel k dispozici pouze 22 států. Mnoho zemí tak v tomto porovnání bohužel chybí. Je to způsobeno chybějícími údaji v databázi Eurostatu.

Graf 3.: Index cest

Lze vidět, že hodnota Finska suverénně vystupuje nad ostatní státy. Jeho dominance je více než 100%, dá se tedy považovat za odlehlou hodnotu. Poměrně výraznou změnu oproti absolutním hodnotám lze zaznamenat u Itálie, která v celkovém počtu turistických cest patřila k výraznějším státům. Její indexový výsledek ale dosahuje nižších hodnot. Opačná situace je u Lucemburska.

Pro další porovnání rozdílů mezi indexovou hodnotou a absolutním počtem turistických cest lze využít mapu číslo 14, která je přiložena na CD.

Intervaly pro klasifikaci byly nejprve vytvořeny kvantilovou metodou a poté ještě ručně upraveny. Klasifikovalo se celkem do šesti kategorií. Nejvyšší skupina patřila pouze odlehlému Finsku.

Mapový výstup obsahuje i sekundární informaci. Jedná se o prezentaci počtu nocí, které turisté v zemích při svých cestách strávili. Do počtu nocí byly dle Eurostatu zařazeny taková přenocování, která jsou uskutečněna osobami od věku 15 let mimo své obvyklé prostředí pro osobní nebo obchodní účely. Přenocování přitom dotyčný nemusí přímo fyzicky uskutečnit, stačí, aby bylo zarezervováno a zapláceno.[12]

Pro znázornění byl využit přepočítaný index, jehož tvar lze nalézt v příloze D. Klasifikace byla tentokrát provedena pouze do čtyř skupin. Bylo tak učiněno především kvůli přehlednosti. Pro znázornění informace bylo využito černobílého rastru. Nedošlo tak k zakrytí prvního údaje.

Výsledná mapa se nachází na přiloženém CD pod číslem 3.

Pohled na mapu odhaluje, že vysoké indexové hodnoty se objevují u Kypru a zemí střední Evropy. Konkrétně u Německa, Lucemburska a České republiky. Nejvyšší hodnotu indexu turistických cest lze zaznamenat u zmiňovaného Finska.

Čtvrtá skupina náleží Irsku, Španělsku, Nizozemsku a Rakousku. Tyto státy jsou již více rozptýleny po celé Evropě.

Podobná situace je i u skupiny s nejmenšími hodnotami indexů, do které byly zařazeny Belgie, Itálie, Rumunsko a Bulharsko. Opět tak lze vidět poměrně výrazný rozdíl mezi indexem Belgie a ostatními zeměmi Beneluxu.

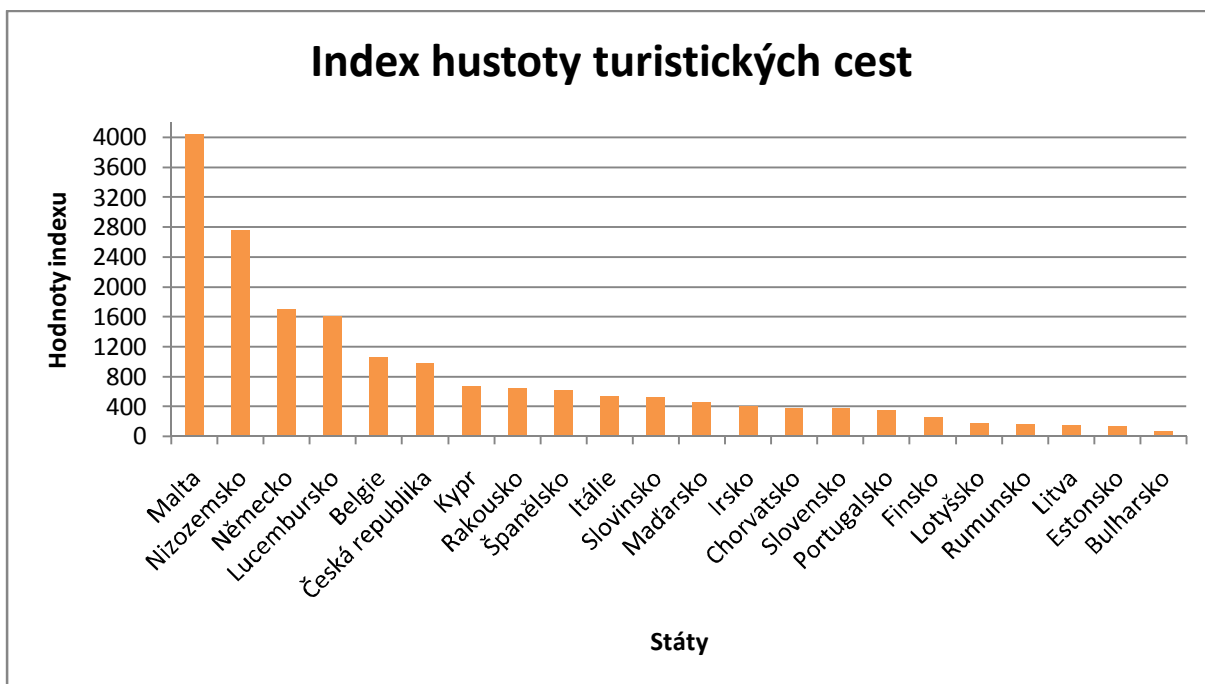
Severozápadně od dvojice zemí Rumunska a Bulharska se nachází skupina států, které byly zařazeny do třetí skupiny. Jedná se o Maďarsko, Slovinsko a Chorvatsko. Do stejné skupiny byly zařazeny i pobaltské státy Estonsko a Lotyšsko. Litva byla klasifikována o skupinu níže.

Nejvyšších indexových výsledků v oblasti sekundární informace dosáhly Finsko, Nizozemsko, Lucembursko, Německo a Kypr. Do třetí skupiny byly zařazeny Irsko, Španělsko, Česká republika, Rakousko a Chorvatsko. Všechny tyto státy dosahují vysokých výsledků i v případě hlavní zobrazené informace. Jediné Chorvatsko bylo v indexu turistických klasifikováno do třetí, průměrné skupiny.

Země, které dosahují nižších hodnot v rámci primárního indexu, nabývají i nižších hodnot v indexu, který přepočítává počet nocí. Vůbec nejnižších hodnot indexu nocí dosáhly Portugalsko, Itálie, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko a Litva.

2.4.2 Index hustoty turistických cest

Jako druhá mapa kapitoly byl zpracován index hustoty ukazatele turistických cest. Graf číslo 4 ukazuje seřazená indexová data.

Graf 4.: Index hustoty cest

Na grafu je znovu vidět vysoká hodnota indexu u ostrovního státu Malta. Tato země se jako jediná dostala svým indexem přes hodnotu 3000 a to dokonce výrazně. Index druhé země, Nizozemska, dosahuje indexové hodnoty kolem 2800. Dixonův test ukázal, že obě země nesou odlehlou hodnotu. Vzhledem k malému počtu dat ale bylo tentokrát rozhodnuto, že obě země budou klasifikovány spolu s ostatními státy a nebude pro ně vytvořena speciální skupina. Klasifikační intervaly byly tedy nastaveny manuálně.

Kromě indexu počtu turistických cest nese mapa i vedlejší informaci, konkrétně procentuální zastoupení turistických cest v celkovém počtu cest.

Jelikož procentuální zastoupení rekreačních cest má charakter relativních dat, bylo opět využito kartogramové metody. Země byly tentokrát rozklasifikovány kvantilovou metodou, pouze do 4 kategorií.

Vytvořená mapa se nachází na přiloženém CD pod číslem 4.

Nejlepších výsledků v počtu turistických cest dosáhly země střední Evropy. Všechny státy, včetně České republiky, byly zařazeny do dvou nejvyšších skupin. Do skupiny s nejvyššími hodnotami byly klasifikovány Německo, Nizozemsko, Lucembursko a Malta. Ve čtvrté skupině se nacházejí Belgie, Česká republika, Rakousko a Kypr.

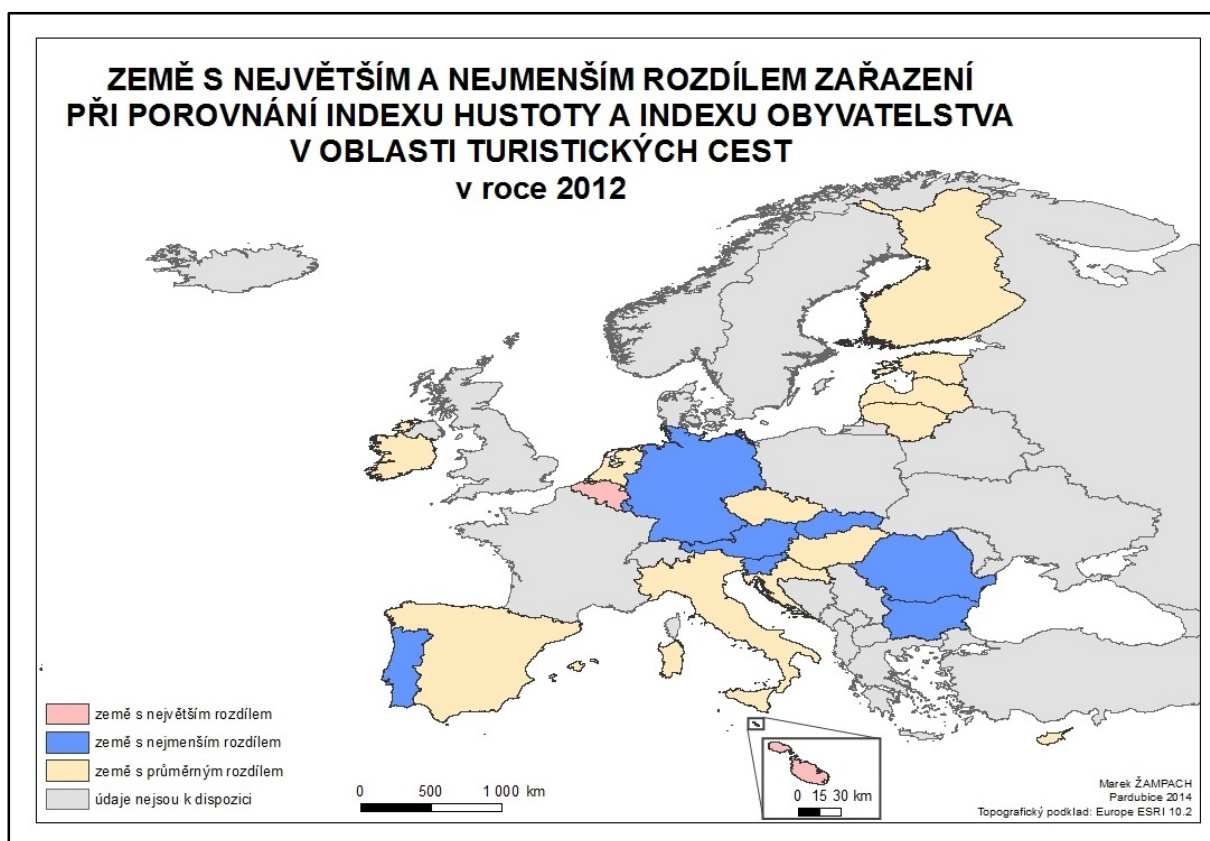
S výjimkou Německa byly tyto země také zařazeny do vrchních dvou skupin v procentuálním zastoupení rekreačních cest. Lze tedy tvrdit, že rekreační cesty výraznou

měrou ovlivňují celkový počet turistických cest. Vůbec nejvíce je tomu v Belgii, kde rekreační cesty tvoří téměř polovinu všech turistických cest, konkrétně 45,9%.

Ačkoliv v případě absolutních dat patřilo Španělsko s Itálií mezi evropské mocnosti, při přepočtu na index byly zařazeny až do druhé nejhorší skupiny. Procento rekreačních cest je v Itálii poměrně na solidní úrovni, apeninská země byla zařazena do třetí skupiny. V případě Španělska dosahuje procentuální podíl rekreačních cest na celkovém počtu cest pouze 29,3 %. Ještě nižší úrovně dosahuje Bulharsko, konkrétně 26,3 %. Bylo tedy zařazeno do stejné skupiny jako Španělsko.

Pokud porovnáme oba vypočtené indexy, největší rozdíl umístění ve skupinách lze vidět u Malty a Belgie. Obě tyto země však nedosahují maximální změny skupin, jako tomu bylo u horního extrému v oblasti turistů. Hodnota jejich změny je rovna třem. V níže uvedené mapě jsou tedy znázorněny světlejší barvou, než země s největšími rozdíly v mapě první.

Naopak nulové rozdíly se vyskytují u Portugalska, několika zemí střední Evropy a zemí na východě. Tvrzení dokládá i vytvořená mapa týkající se extrémních hodnot rozdílů.

Obrázek 6. : Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti turistických cest

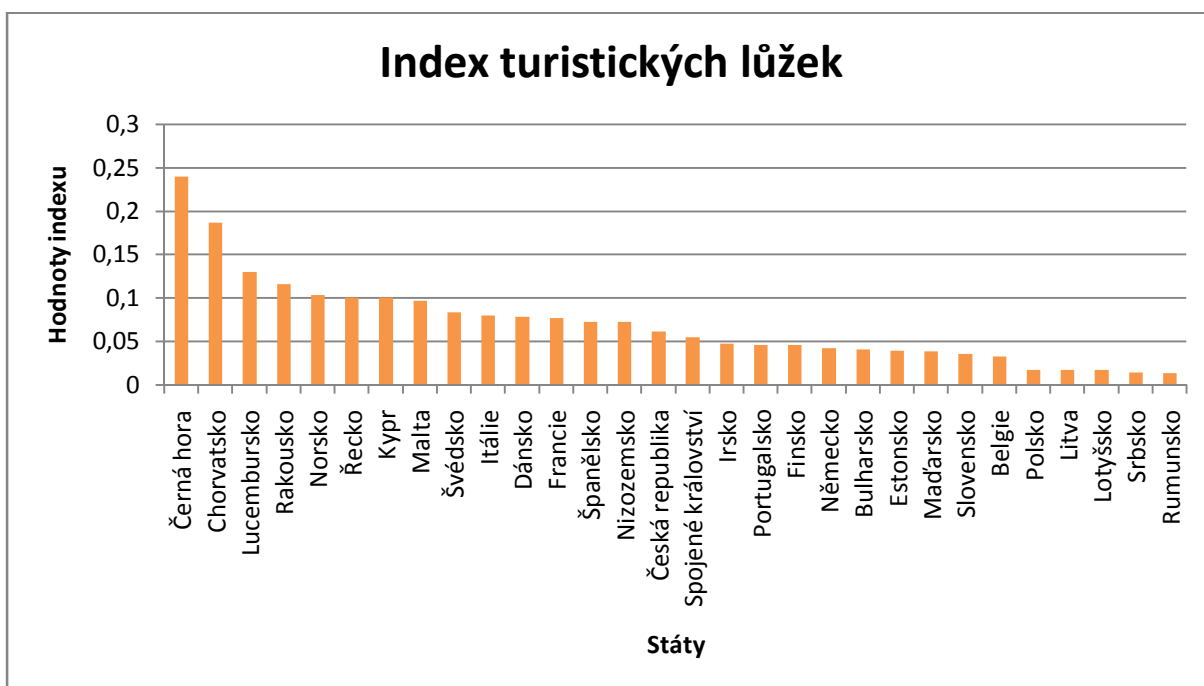
2.5 Porovnání podle nabídky turistických lůžek

2.5.1 Index turistických lůžek

V této kapitole budou vytvořeny mapové výstupy prezentující nabídku ubytování. Bylo rozhodnuto, že nejpřesnější ukazatel bude počet turistických lůžek. Byl tak odstraněn faktor různé velikosti hotelů a ubytoven.

Podle Eurostatu jsou do porovnání zařazena data z hotelů, prázdninových a dalších krátkodobých ubytoven, kempů, rekreačních karavanů a tábořišť. Počet lůžek v ubytovací jednotce je dán počtem osob, které mohou přenocovat v postelích zřízených provozovatelem. V počtu jsou ignorovány přistýlky, které mohou být přistaveny na přání zákazníka. Manželská postel se počítá za dvě lůžka. Pokud není dáno jinak, jedno ubytovací místo v kempu se rovná čtyřem spacím místům. Do počtu lůžek se rovněž počítají místa na lodích, které kotví v přístavišti.[13]

Graf číslo 5 ukazuje seřazená indexová data.

Graf 5.: Index turistických lůžek

Do porovnání tentokrát vstupuje celkem 30 zemí. Nejlepších výsledků dosahuje Černá hora, která v absolutních hodnotách dosahovala výsledků spíše nízkých. Na každého obyvatele této země náleží téměř 0,25 lůžka, což je poměrně vysoká hodnota, vezmeme-li v potaz, že do počtu obyvatel jsou zahrnuty i malé děti, nebo naopak staří občané. Vysoký index lze vidět i u Chorvatska.

Dixonův test odlehých hodnot byl znovu proveden na hladině významnosti $\alpha = 0,05$. Na základě získaných výsledků bylo rozhodnuto, že hodnoty nejsou natolik odlehlé, aby byly zařazeny do samostatné kategorie.

Kvůli charakteru dat bylo poměrně složité vytvořit pět skupin s podobně stejným zastoupením států. Problém byl vyřešen tak, že byly manuálně vytvořeny okrajové skupiny. Zbylé státy poté byly rozklasifikovány do třech skupin pomocí kvantilové metody. K tomuto postupu bylo přistoupeno proto, že státy s nejmenšími hodnotami tvoří jasně viditelnou skupinu. Bylo tedy žádoucí klasifikovat je do jedné skupiny. Na opačném konci pomyslné stupnice zase vytvářely problém země s odlehlou indexovou hodnotou. Zde bylo nutné přistoupit k určitému kompromisu, který vezme v potaz počet států v jednotlivých skupinách a velikost intervalu. Zbylé státy tvořily svým indexem skupiny, ty byly ale různých velikostí, nebylo tedy vhodné je podle těchto skupin rozřídít.

Mapa číslo 5 neobsahuje žádnou sekundární informaci a lze ji nalézt na CD pod zmiňovaným číslem.

Země s nejvyššími hodnotami jsou po Evropě poměrně rozptýleny. Do páté skupiny bylo zařazeno následujících pět zemí: Černá hora, Chorvatsko, Rakousko, Lucembursko a Norsko. Ačkoliv se nejedná o index hustoty, lze si všimnout, že do nejvyšší skupiny byly s výjimkou Norska zařazeny státy s menší rozlohou. Mapa dále ukazuje, že v tomto případě neplatí skutečnost, kterou bylo možné pozorovat u minulých porovnávání, kdy nejvyšších hodnot dosahovaly země střední Evropy. Jedinými zástupci střeoevropských zemí jsou v tomto případě Rakousko s Lucemburskem.

Do čtvrté skupiny byly zařazeny Švédsko, Dánsko, Itálie, Řecko, Malta a Kypr.

Lze si všimnout výrazného shluku zemí na západě Evropy. Jedná se o země, které byly zařazeny do třetí skupiny. Konkrétně se jedná o Španělsko, Francii, Nizozemsko, Spojené království a Irsko. K těmto zemím byla zařazena i Česká republika.

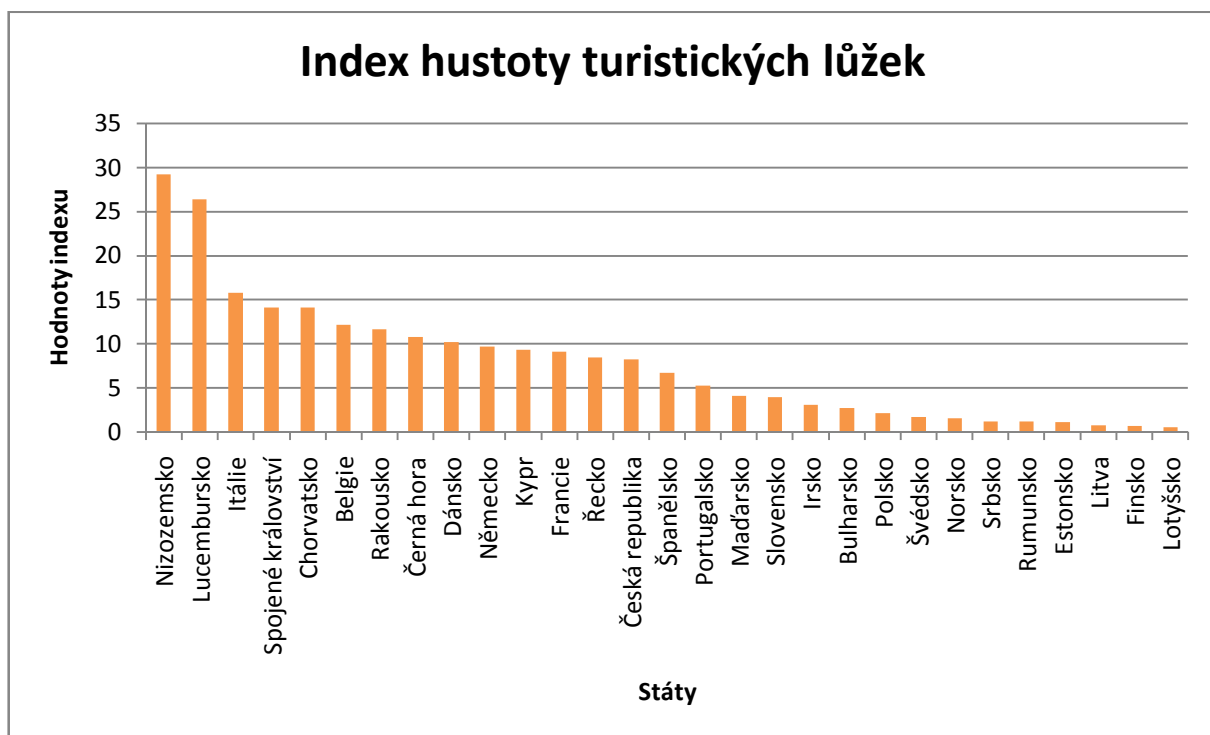
Zajímavé je, že Německo bylo zařazeno do druhé skupiny. Svou indexovou hodnotou tak patří ke státům východní Evropy, které dosahují menších výsledků. Do nejnižší skupiny byly zařazeny Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko a Srbsko.

2.5.2 Index hustoty lůžek

Druhá mapa kapitoly se bude týkat indexu hustoty. Ačkoliv Malta v nepřepočtených datech patřila k zemím s nejmenší hodnotou, převedením na index lze znovu zaznamenat její silnou dominanci. Jelikož index Malty je natolik velký, že ostatní zobrazené hodnoty by

nebyly v grafu vidět, byl středomořský ostrov z grafické interpretace vyřazen. Index Malty dosáhl hodnoty 128,05.

Graf číslo 6 ukazuje seřazená indexová data.

Graf 6.: Index hustoty turistických lůžek

Indexové hodnoty dalších států již nebyly tolik odchýleny, ačkoliv Nizozemsko s Lucemburkem nad daty také vystupují. Nejnižší výsledky lze vidět u Lotyšska, které dosahuje nejnižších výsledků i v oblasti absolutních dat.

Jako vedlejší informace na mapě byl zvolen ukazatel představující průměrný počet lůžek na jeden hotel. Jedná se opět o relativní data, proto budou stejně, jako první informace, zobrazeny formou kartogramu. Klasifikace bude provedena do pěti skupin u první informace a čtyř skupin u informace druhé.

Výsledná mapa se nachází na přiloženém CD pod číslem 6.

Zhotovený kartografický výstup nám ukazuje, že nejlepších indexových výsledků dosáhly země Malta v samostatné skupině, Spojené království, Nizozemsko, Itálie, Lucembursko a Chorvatsko.

Čtvrtá skupina byla z velké části vytvořena ve střední Evropě. Tvoří ji Dánsko, Německo, Rakousko, Belgie. K těmto zemím byla klasifikována i Černá hora a Kypr.

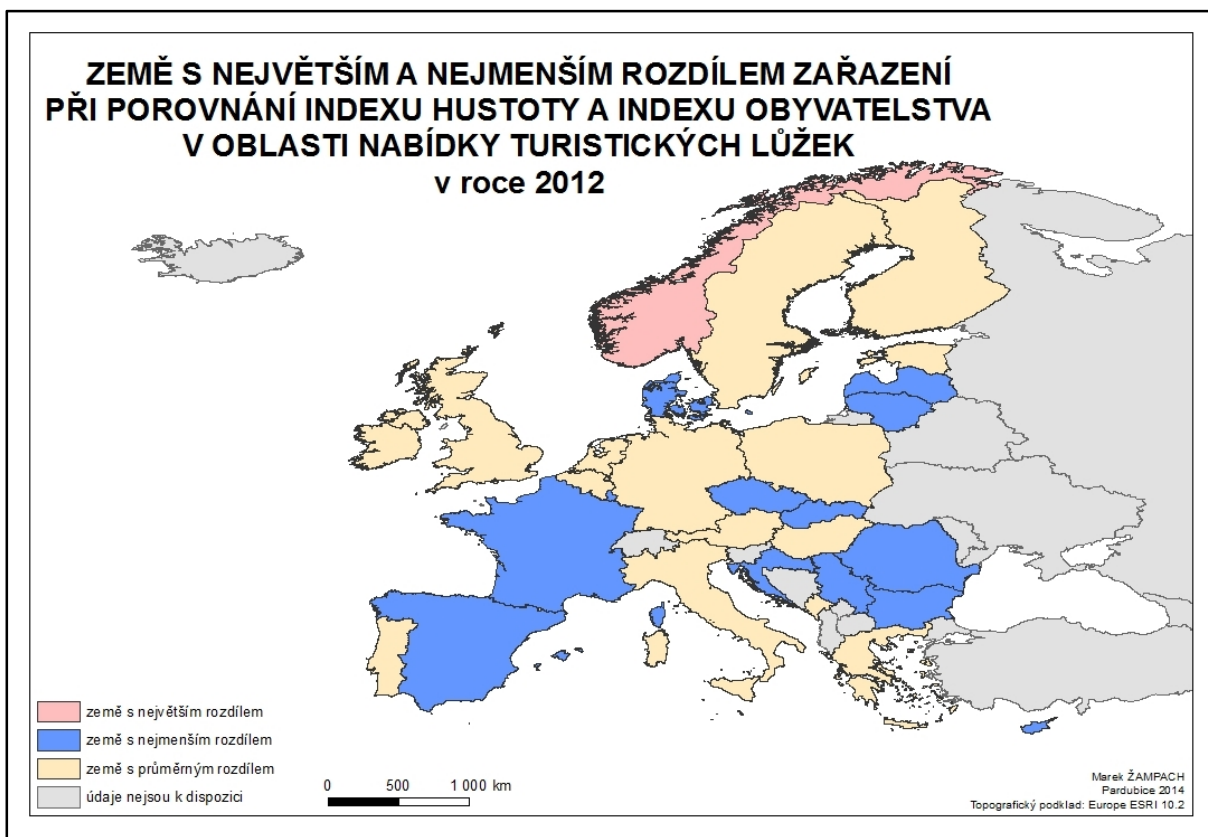
Česká republika se nachází ve skupině třetí. Jak z popisu vyplývá, je ze západu ohraničena zeměmi s vyšší hodnotou indexu. Na východě od Česka se nacházejí země s hodnotou nižší. Na mapě je tak znovu vidět rozdělení na západ a východ.

Nejvíce lůžek na jeden hotel se nachází v Norsku, Švédsku, Dánsku, Nizozemsku, Portugalsku, Černé hoře a Maltě.

Česká republika se nachází o skupinu níže, tedy ve druhé.

Většina států, které v indexu hustoty dosáhly nejvyšších výsledků, byly z hlediska sekundární informace zařazeny do poslední skupiny.

Největší rozdíl mezi indexem hustoty a obyvatelstva se vyskytuje u Norska. Jeho hodnota je 3. Mezi země, které svou skupinu nezměnily, patří například Španělsko, Francie, Dánsko, Česká republika, Slovensko, Rumunsko a další. Obrázek číslo 7 ukazuje mapu rozšiřující slovní popis.

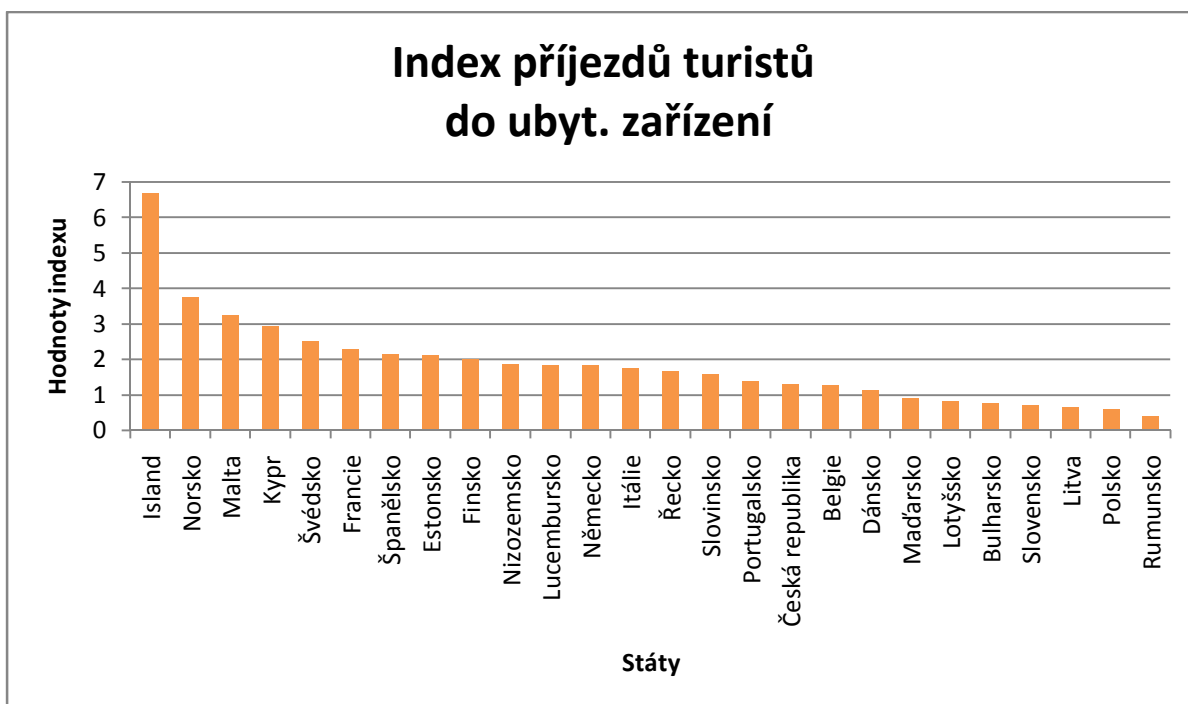
Obrázek 7.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti nabídky turistických lůžek

2.6 Porovnání podle příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

2.6.1 Index příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

Co se týče příjezdů turistů, do jejich počtu je započítán každý turista (bez ohledu na věk), který stráví v nějakém ubytovacím zařízení alespoň jednu noc. Do počtu jsou započítány i děti, které mají svůj pobyt vzhledem ke svému věku zdarma, nebo s výraznou slevou.[12]

Graf číslo 7 ukazuje indexová data.

Graf 7- Index příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

Hodnota Islandu byla dle Dixonova testu opět odlehlá, proto byla v klasifikaci zařazena do samostatné skupiny. V případě absolutních dat patřil Island k státům s menším množstvím příjezdů. Horší než Island byly pouze čtyři země. Nejmenšího indexu nabylo Rumunsko, které mělo i malý počet příjezdů.

K porovnání indexových a absolutních hodnot dalších zemí lze použít mapu číslo 16, která je přiložena na CD.

Intervaly pro klasifikaci byly vytvořeny kvantilovou metodou a na základě charakteru dat manuálně upraveny.

Mapový výstup tentokrát neobsahuje žádnou sekundární informaci.

Výsledná mapa se nachází na přiloženém CD pod číslem 7.

Výsledná mapa ukazuje v šesté skupině odlehlý Island. Do nižší skupiny byly zařazeny Norsko, Švédsko a ostrovní státy Malta a Kypr.

Do čtvrté skupiny bylo zařazeno Finsko, které tak doplňuje indexově silný sever. Dále Estonsko, Španělsko a Francie.

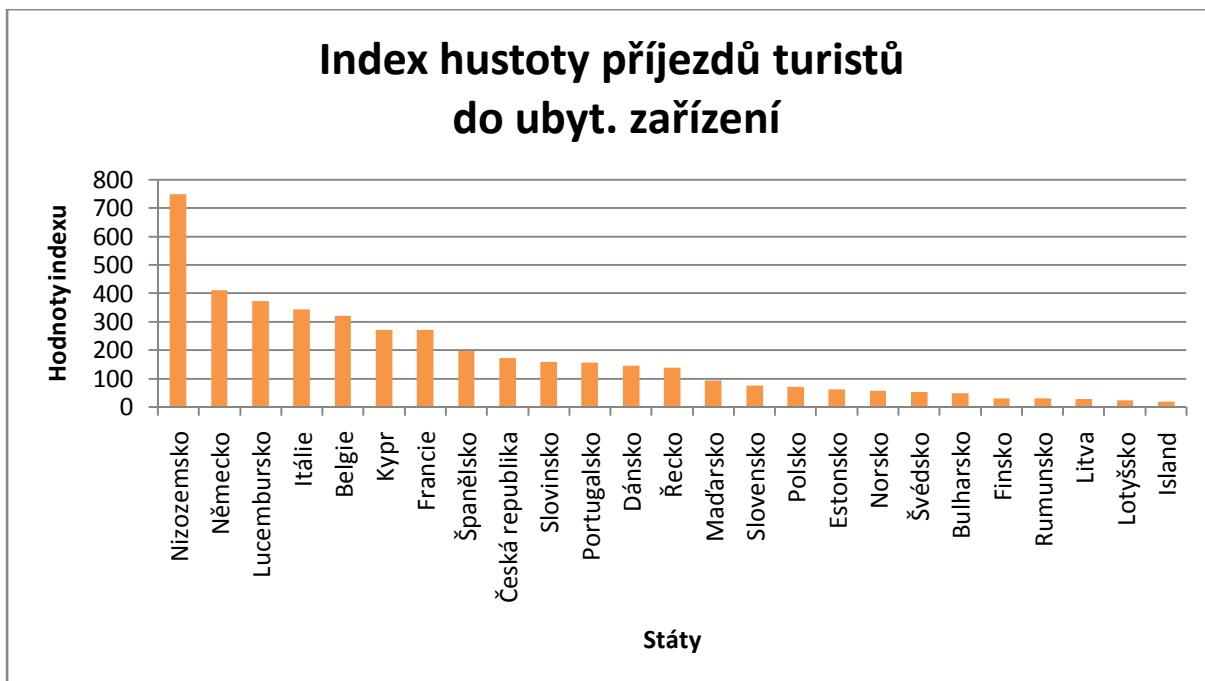
Státy střední Evropy byly zařazeny převážně do skupiny třetí. Nizozemsko, Německo, Lucembursko, Slovinsko doplňuje Itálie a Kypr.

Česká republika byla spolu s Dánskem, Lotyšskem, Maďarskem, Portugalskem a Belgií zařazena do skupiny druhé. V tomto indexu tak Česko nedosahuje výrazných výsledků.

V nejnižší skupině se objevují východní země.

2.6.2 Index hustoty příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

Převedením absolutních hodnot na index se opět vyskytl problém ohromné dominance Malty. Její index byl tak velký, že při zobrazení v grafu nebyly ostatní hodnoty téměř vidět. Malta byla tak z grafu vyřazena. V klasifikaci ji bylo samozřejmě nutné zařadit do samostatné skupiny.

Graf 8.: Index hustoty příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

Na grafu lze vidět, že Nizozemsko je svou hodnotou také odlehlé. Dixonův test odlehlosti tvrzení potvrdil. Index Nizozemska ale nebyl natolik vysoký, aby mohla být země zařazena do stejné skupiny jako Malta. Bylo tedy rozhodnuto, že Nizozemsko bude zařazeno také do samostatné skupiny a ostatní státy budou klasifikovány pouze do čtyř kategorií.

Charakter zbývajících hodnot, ukazuje, že data tvoří svými hodnotami určité skupiny. Intervaly pro klasifikaci byly tedy nastaveny manuálně.

Mapa neobsahuje žádnou sekundární informaci.

Výsledná mapa se nachází na CD podčíslem 8.

Pohled na mapový výstup odhaluje jev, který lze často na vytvořených mapách pozorovat. Jedná se o pomyslné rozdělení Evropy na západní část, která dosahuje vyšších výsledků a část východní, s hodnotami nižšími. Česká republika se nachází přibližně mezi oběma skupinami, tvoří tedy pomyslný mezník mezi západní částí a východem.

Úplně nejlepší výsledky indexu příjezdů turistů do ubytovacích zařízení se vyskytují u Malty, o které již bylo psáno. Dále následují státy Beneluxu, Německo a Itálie - tyto státy byly klasifikovány do páté skupiny. Belgie je jedinou zemí, která se umístila v první skupině i u indexu obyvatel. Ostatní země byly u zmiňovaného indexu klasifikovány do třetí skupiny, což je poměrně zajímavý jev.

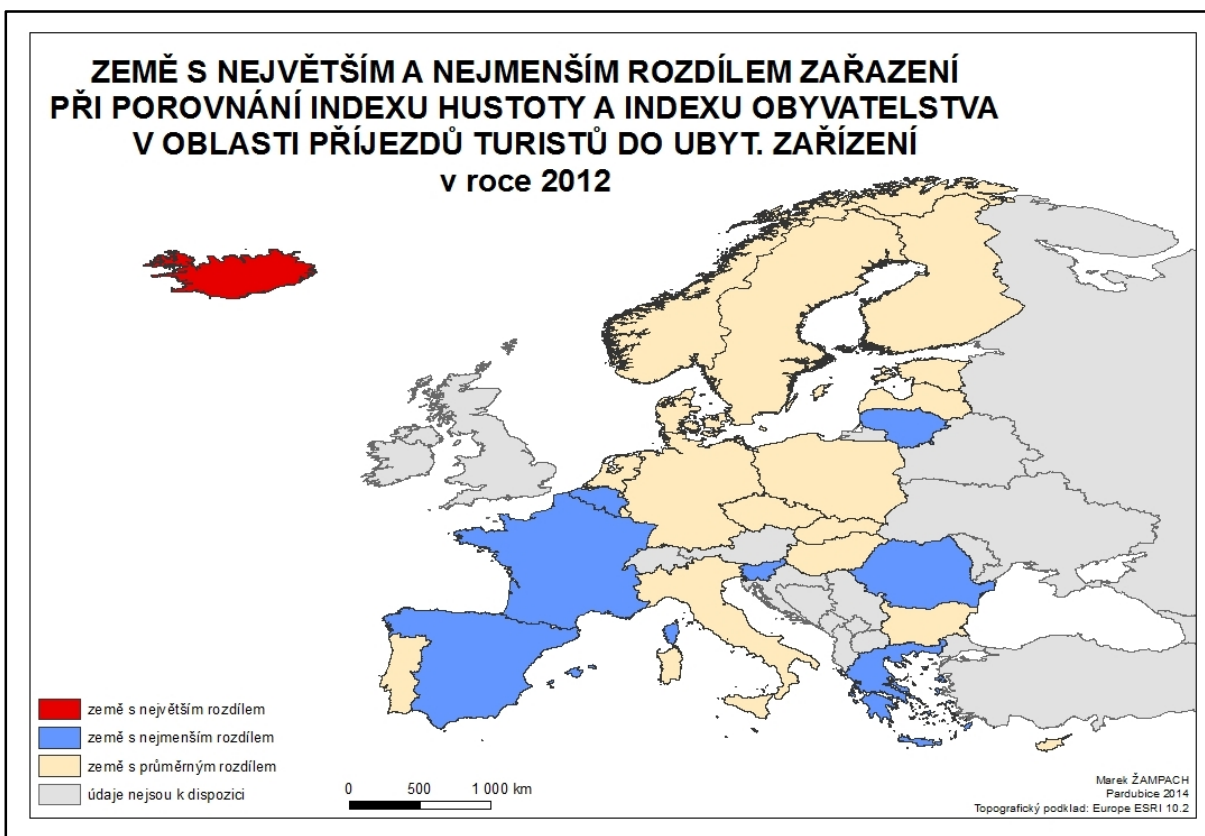
Zmiňovaná Česká republika byla zařazena do čtvrté skupiny. Ve stejné skupině se nachází i Francie, Španělsko, Slovinsko a Kypr. Znovu tak lze vidět ohraničení silného středu dalšími vysokými hodnotami.

Do třetí skupiny byly zařazeny menší evropské země. Konkrétně se jedná o Portugalsko, Řecko, Maďarsko, Slovensko a Dánsko.

Zbylé dvě skupiny patří severním a východním zemím. Zajímavý je Island, který v indexu obyvatel nabýval odlehlé hodnoty a musel být zařazen do samostatné skupiny. V indexu hustoty ale spolu s Finskem, Lotyšskem, Litvou a Rumunskem obývá nejnižší skupinu. Jedná se tedy o největší zaznamenaný rozdíl hodnot, který svědčí o malé hustotě zalidnění severoevropského ostrova.

Podobná situace je i v případě Finska.

Pro lepší interpretaci slovního popisu rozdílu mezi oběma indexy je níže opět přiložena mapa znázorňující horní a spodní hranici rozdílů.

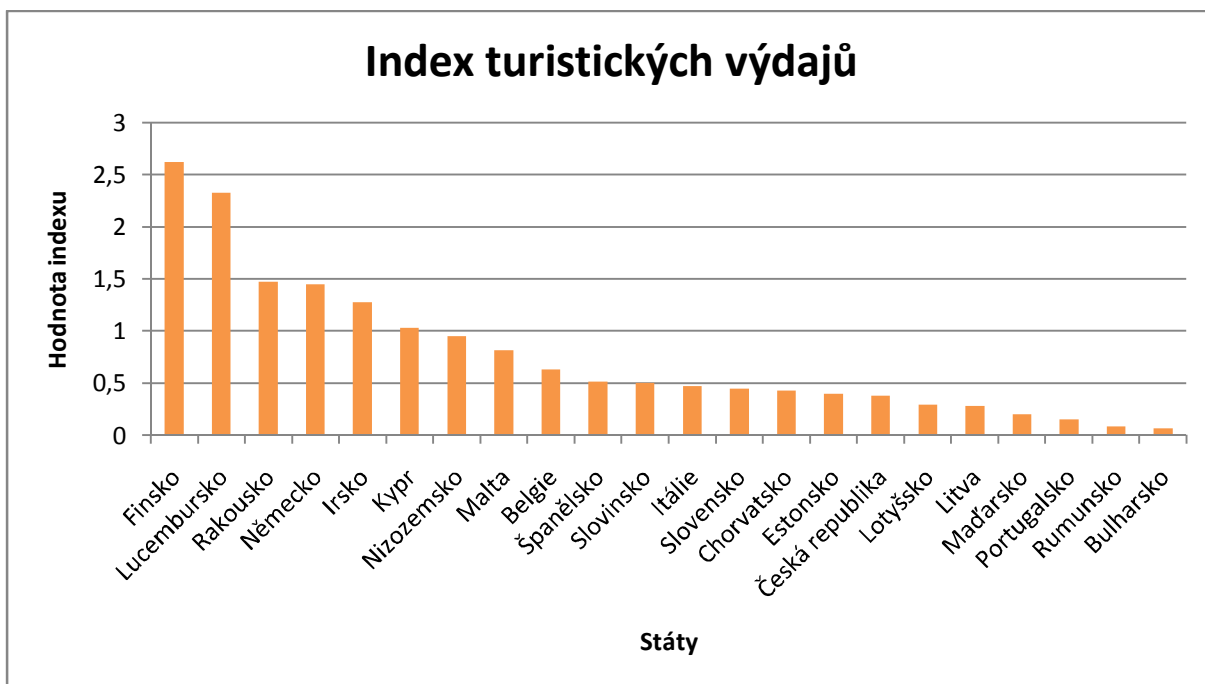
Obrázek 8.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti příjezdů turistů do ubytovacích zařízení

2.7 Porovnání podle turistických výdajů

2.7.1 Index turistických výdajů

Získaná data byla v tisících euro a jsou do nich zahrnuty výdaje turistů starších 15 let, kteří uskutečnili na území státu cestu s alespoň jedním přenocováním a to jak pro rekreační, tak i pro obchodní účely.[11]

Graf 9. ukazuje seřazení indexových dat.

Graf 9.: Index turistických výdajů

Výsledky porovnání budou bohužel znovu ovlivněny malým počtem záznamů. Při porovnání států se bude tentokrát pracovat pouze s 22 zeměmi.

Dixonův test ukázal, že krajní hodnoty nejsou nijak odlehle. Nejvyšších hodnot dosahuje Finsko a Lucembursko. V absolutních hodnotách patří severní země k zemím s vyšší hodnotou turistických výdajů, zatímco Lucembursko se nachází na druhé straně pomyslné stupnice. Nejmenších indexových i absolutních výsledků dosahuje Bulharsko.

Pro další porovnání absolutních a indexových hodnot lze použít mapu číslo 17. Mapa se nachází na přiloženém CD.

Klasifikace byla vytvořena manuálně.

Mapa obsahuje vedlejší informaci, která prezentuje průměrnou velikost výdajů na jednu cestu. Podle Eurostatu byly do datového souboru stejně jako v prvním případě zahrnuty údaje z cest, které byly zrealizovány na území daného státu osobami staršími patnácti let s alespoň jedním přenocováním. [11]

V tomto případě byla klasifikace provedena do čtyř skupin kvantilovou metodou. Zobrazení informace formou černobílého rastru.

Nadstavbový kompoziční prvek, tentokrát nepředstavuje přehledová tabulka ukazující indexy států v nejvyšších skupinách. Pro tuto mapu byl za nadstavbový prvek zvolen koláčový graf, který prezentuje průměrné rozložení výdajů při turistických cestách.

Graf je rozdělen na pět kategorií. Jedná se o výdaje na ubytování, které jsou s hodnotou 34% největší částí výdajů, výdaje na dopravu, výdaje v restauracích a kavárnách, výdaje na cenné zboží a ostatní výdaje.

Výsledná mapa se nachází v příloze pod číslem 9.

Pohled na kartografický výstup nám říká, že vypočítaný index dosahuje nejvyšších výsledků ve Finsku, Německu, Rakousku a Lucembursku. Znovu se opakují výsledky, které bylo možné pozorovat i u ostatních porovnávání.

Belgie a Nizozemsko byly spolu s Irskem, Maltou a Kypru zařazeny do čtvrté skupiny.

Třetí skupina obsahuje státy z jižní části Evropy. Jedná se o Španělsko, Itálii, Slovinsko, Chorvatsko a Slovensko. U apeninského poloostrova tak vznikl shluk států s průměrnou hodnotou.

Česká republika byla spolu s Pobaltskými republikami zařazena do druhé skupiny. Nejnižších výsledků znovu dosahuje Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko a Portugalsko. Většina států v první skupině se znovu nachází ve východní části Evropy. Skutečnost, která se dala vzhledem k obecně levnějšímu východu očekávat.

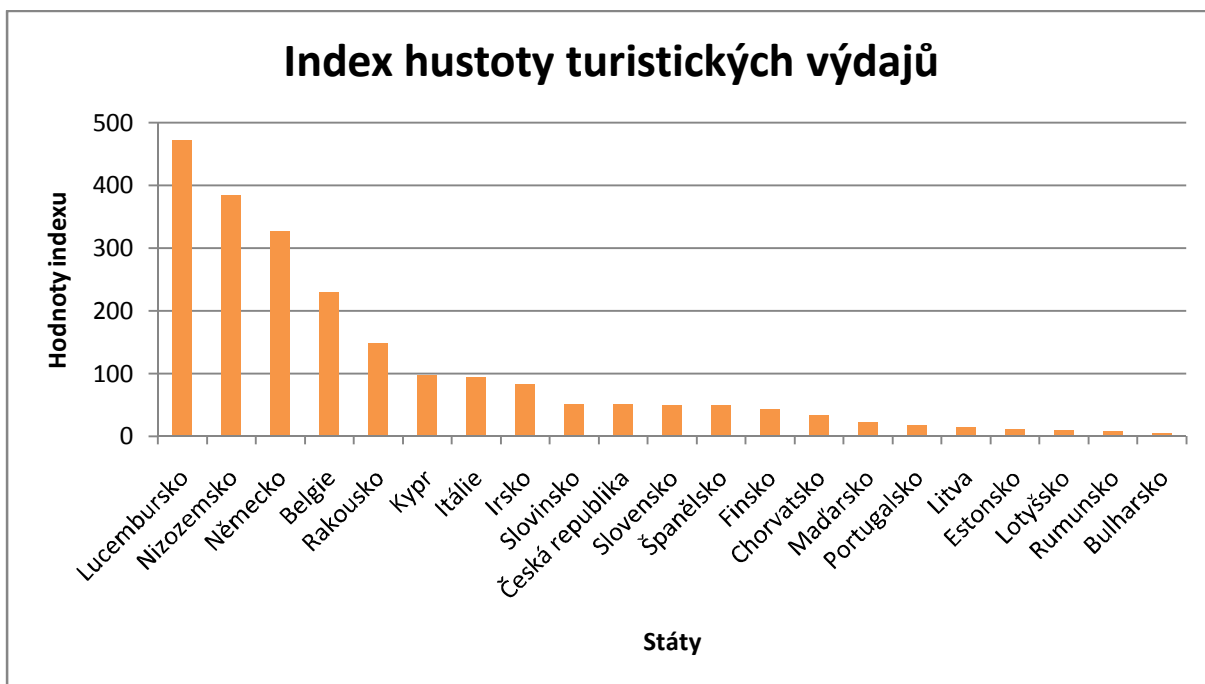
V rámci druhé informace byly do čtvrté kategorie s nejvyššími hodnotami zahrnuty Irsko, Belgie, Lucembursko, Rakousko, Malta. V těchto zemích vyjde průměrná cesta nejdražší. Naopak nejlevněji vyjde v Portugalsku, České republice, Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku.

Na mapovém výstupu je vidět, jak spolu obě informace souvisejí. Státy, které byly v rámci vypočítaného indexu zařazeny do vyšších skupin, byly klasifikovány do vyšších i v klasifikaci druhé informace.

2.7.2 Index hustoty turistických výdajů

Při výpočtu indexu hustoty vznikla opět odlehlá hodnota. Znovu se jednalo o Maltu, jejíž hodnota byla více než 100% větší, než hodnota druhé země Lucemburska. Malta tak bude zařazena do samostatné skupiny a vyřazena z grafické prezentace.

Graf číslo 10 ukazuje seřazená indexová data, kvůli lepší přehlednosti, bez vyřazené Malty.

Graf 10.: Index hustoty turistických výdajů

Nejvyššího indexu dosáhlo, kromě zmiňované Malty, Lucembursko, u kterého bylo možné zaznamenat vysokou hodnotu i v rámci minulé kapitoly. Nejnižší se umístilo opět Bulharsko. Krajní hodnoty obou indexů jsou tak velice podobné.

Klasifikační intervaly byly tentokrát vytvořeny kvantilovou metodou. Manuálně byly pro větší přehlednost pouze upraveny.

Výsledná mapa se nachází v příloze pod číslem 10.

Nejvyšších indexových výsledků dosáhla Malta, která se v indexu obyvatel umístila na začátku druhé třetiny všech porovnávaných zemí. Jak již bylo výše psáno, ostrovní země byla zařazena do samostatné skupiny.

Do páté skupiny byly zařazeny země Beneluxu a Německo. Vznikla tak skupina zemí s největšími turistickými výdaji. Středoevropské země tak znovu dosahují výrazných výsledků.

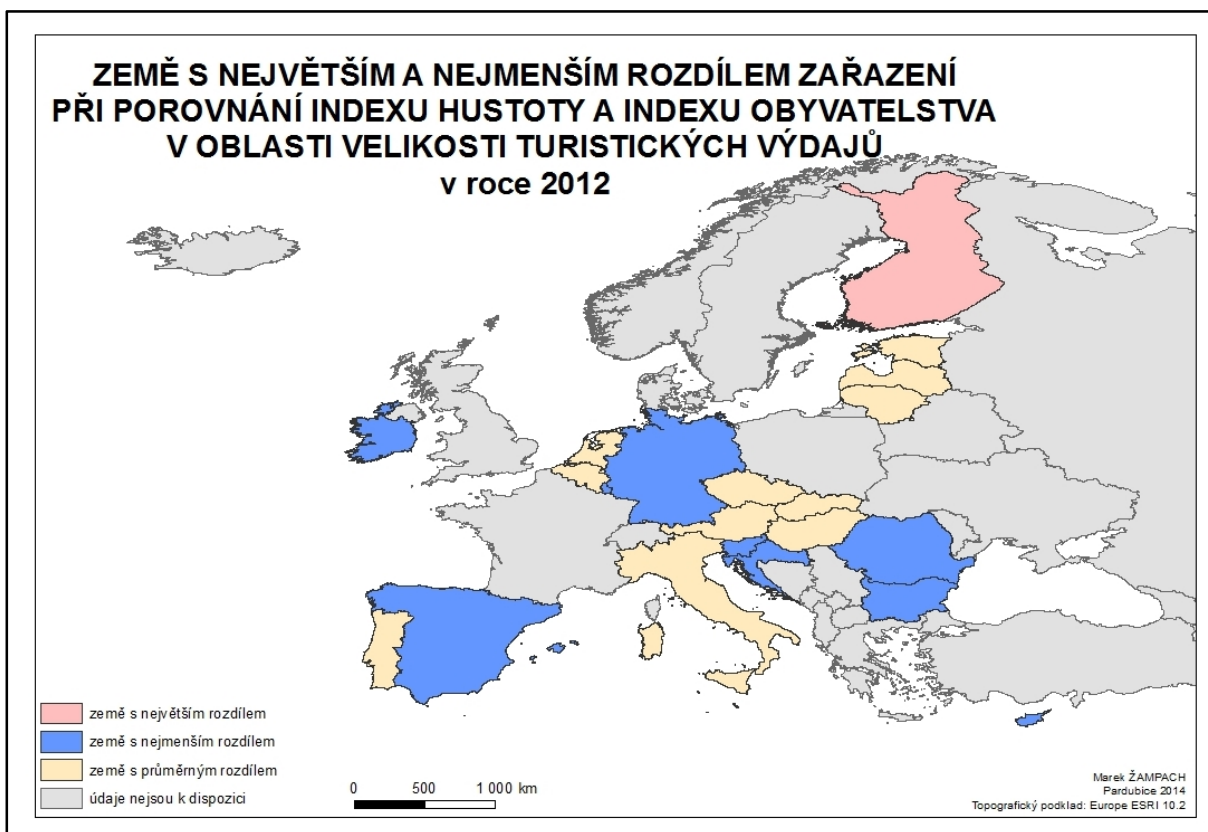
Čtvrtá skupina obsahuje Irsko, Rakousko, Itálii a Kypr.

Česká republika byla zařazena do třetí skupiny. Patří tedy mezi průměrné země z hlediska velikosti turistických výdajů. Kromě Česka se ve třetí skupině vyskytují ještě Španělsko, Švýcarsko a Slovensko.

Finsko, které v případě indexu obyvatel obsadilo pátou skupiny, bylo v indexu hustoty zařazeno do druhé skupiny. Jedná se tedy o největší rozdíl v zařazení zemí.

Nejnižších výsledků dosahují země na východě Evropy. Konkrétně to je trojice pobaltských republik, Rumunsko a Bulharsko. V těchto zemích dosahuje hodnota turistických výdajů nejmenší částky.

Obrázek číslo 9, vložen níže, interpretuje extrémní hodnoty rozdílů klasifikace států v rámci obou vypočtených indexů.

Obrázek 9.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti velikosti turistických výdajů

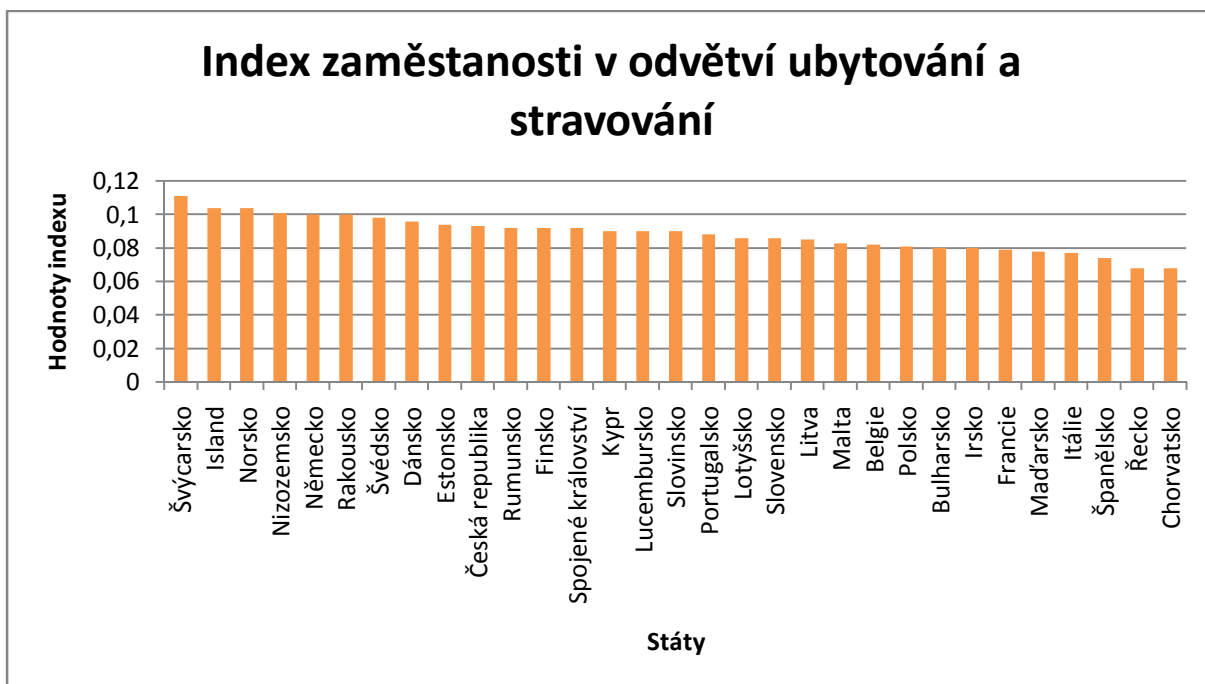
2.8 Porovnání podle zaměstnanosti v ubytovacích a stravovacích službách

2.8.1 Index zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování

Protože cestovní ruch velice úzce souvisí s kvalitou ubytování a stravování, bylo do této práce také zařazeno porovnání podle počtu zaměstnaných v tomto odvětví.

Podle Eurostatu, byly do počtu zaměstnaných v odvětví ubytování a stravování zahrnuty všechny činnosti ve stejnojmenné kategorii podle dělení OKEČ. Do počtu jsou zahrnuty zaměstnaní, OSVČ a pomáhající rodinní příslušníci. [14]

Graf číslo 11 ukazuje indexové hodnoty seřazené dle velikosti.

Graf 11.: Index zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování

Z grafu vyplývá, že datový soubor žádné odlehlé hodnoty neobsahuje. Nejvyšší index zaměstnanosti lze zaznamenat u Švýcarska. Tato země dosahovala v absolutních hodnotách průměrné zaměstnanosti. Výrazný rozdíl mezi indexem a počtem lze zaznamenat například u Španělska.

Protože data svým charakterem nevytvořila skupiny, podle kterých by se daly manuálně nastavit klasifikační intervaly, bylo pro rozřídění zemí použito kvantilové metody. Intervaly poté byly ještě manuálně upraveny.

Mapa obsahuje pouze jednu informaci.

Výslednou mapu lze nalézt na příloženém CD pod číslem 11.

Do páté skupiny bylo po klasifikaci zařazeno celkem šest států. Jsou to státy, jejichž index se pohyboval nad hodnotou 0,099. Jejich hodnota indexu nám říká, že minimálně každý stý obyvatel dané země je zaměstnaný v odvětví ubytování a stravování. Země, kterých se toto tvrzení týká, jsou: Island, Norsko, Nizozemsko, Německo, Švýcarsko a Rakousko.

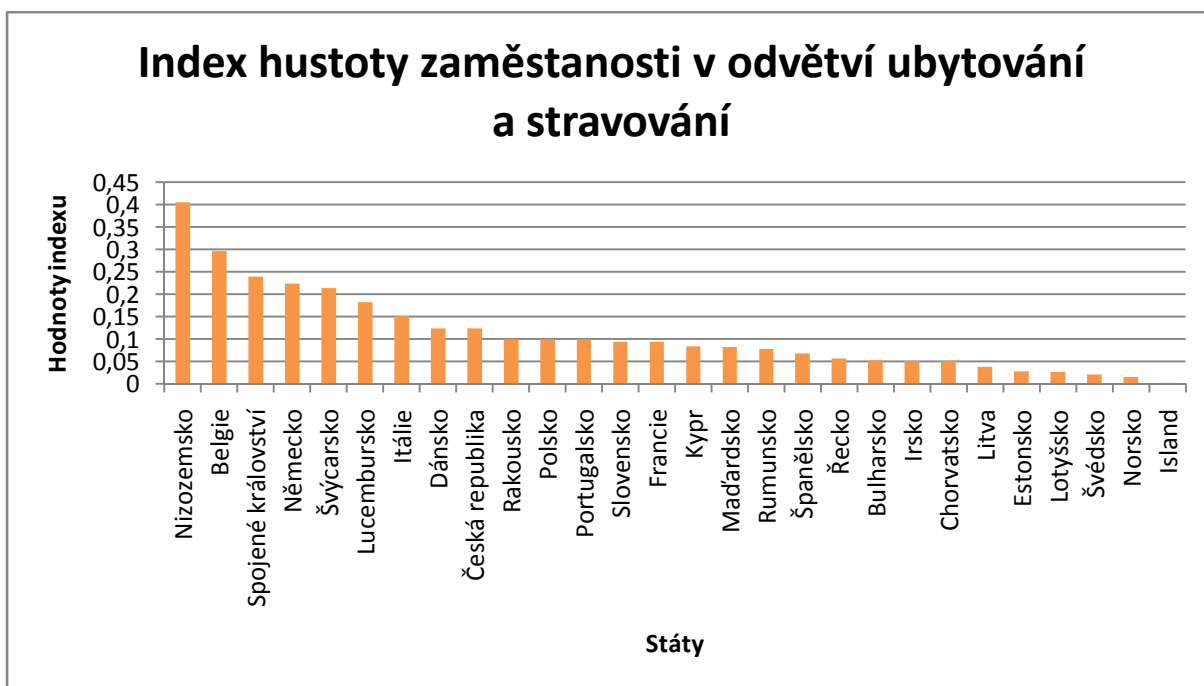
Česká republika byla spolu se Spojeným královstvím, Dánskem, Finskem, Estonskem a Rumunskem zařazena do čtvrté skupiny. Hodnoty těchto států dosahovaly také vysokých čísel. Zajímavé je, že Rumunsko, které dosahovalo ve všech směrech nízkých výsledků, disponuje poměrně velikou zaměstnaností v oblasti ubytování a stravování.

Ve třetí skupině se nachází Portugalsko, Lucembursko, Slovensko, Lotyšsko a Kypr. Tyto země jsou po celé Evropě silně rozptýleny. Na rozdíl od páté skupiny tak netvoří žádný shluk.

Nejnižší indexové hodnoty byly vypočteny u Španělska, Francie, Itálie, Chorvatska, Maďarska a Řecka. U těchto zemí byla hodnota indexu pod 0,08. Lze tedy vidět, že na rozdíl od všech ostatních výsledků jsou země s nízkou hodnotou indexu situovány spíše na západní stranu Evropy.

2.8.2 Index hustoty zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování

Dixonův test odlehlosti ukázal, že indexová hodnota Malty je opět silně odlehlá. Země tak bude zařazena do samostatné skupiny. Kvůli lepší přehlednosti byla ostrovní země vyřazena z grafické prezentace.

Graf 12.: Index hustoty zaměstnanosti v odvětví ubytování a stravování

Pohledem na graf vidíme, že data mají trochu jiný charakter, než v předchozím případě. Kromě Malty dosáhlo nejvyšších výsledků Nizozemsko, které v případě absolutních hodnot vykazovalo poměrně vysokou zaměstnanost. Výrazně nejnižší hodnotu lze spatřit u Islandu. I zde byla pomocí Dixonova testu ověřena odlehlost. Test danou hypotézu zamítl.

Pro klasifikaci států bylo využito klasifikační metody. Hranice intervalů byly poté drobně upraveny.

Mapa nese pouze jednu informaci.

Výsledný kartografický výstup lze nalézt na CD pod číslem 11.

Jak již bylo zmíněno, do šesté skupiny byla zařazena Malta.

V páté skupině se nachází Spojené království a země střední Evropy. Konkrétně Belgie, Nizozemsko a Německo. Výrazný rozdíl oproti minulému indexu lze zaznamenat právě u Belgie, která byla klasifikována do druhé skupiny.

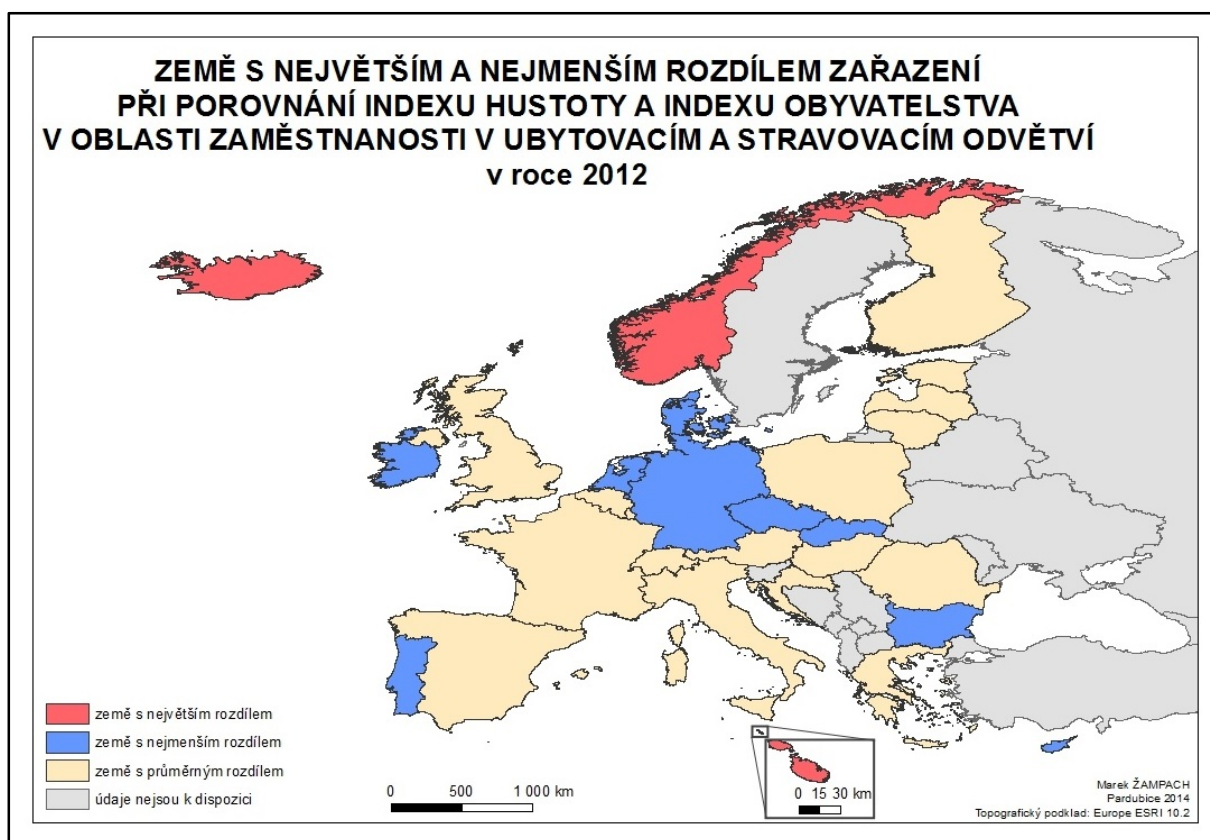
Výsledky střeoevropských států dokládá i čtvrtá skupina, do které bylo zařazeno Lucembursko, Dánsko, Česká republika, Švýcarsko a Itálie. I zde je v případě Itálie vidět rozdíl mezi indexy 3 skupiny.

Třetí skupina rámuje z východu i ze západu shluk států v prvních dvou skupinách. Ve třetí skupině se nachází Portugalsko, Francie, Rakousko, Maďarsko, Slovensko, Polsko a Kypr.

Druhá skupina má největší zastoupení v jihovýchodní Evropě. Irsko a Španělsko jsou jediné země, které se nacházejí jinde, než na zmiňovaném území.

Poslední skupina vznikla na severu Evropy. Byly do ní zařazeny Pobaltské republiky, Švédsko, Norsko a Island.

Obrázek číslo 10, zobrazuje země, u kterých byl pozorován nejmenší a největší rozdíl skupinového zařazení v oblasti zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví.

Obrázek 10.: Mapa zemí s největším a nejmenším rozdílem zařazení, při porovnání indexu hustoty a indexu obyvatelstva v oblasti zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví

Na mapě lze vidět, že v tomto porovnání se vykytují celkem tři státy, které dosáhly maximální úrovně rozdílu mezi skupinami. Je to nejvíce ze všech provedených porovnání.

2.9 Porovnání podle absolutních dat

Po vytvoření indexových map byla vytvořena také šestice map, která znázorňuje absolutní hodnoty jednotlivých ukazatelů. Jelikož se jedná pouze o doplňkové mapy, nebude jim v práci věnována taková pozornost.

Mapy byly vytvořeny metodou kartodiagramů. Konkrétně bylo využito kruhových diagramů. Klasifikace byla kvůli přehlednosti provedena pouze do tří kategorií. Výjimkou jsou mapy, které obsahují odlehle hodnoty, které musely být zařazeny do samostatné kategorie. Interval pro klasifikaci byly nastaveny manuálně na základě charakteru dat.

Velikost diagramů pro jednotlivé skupiny byla zvolena tak, aby rostly lineární stupnicí. Toto muselo být zajištěno především kvůli tvorbě legendy, která je tvořena formou lineárního hodnotového měřítka.

Mapy zobrazují pouze jednu informaci a neobsahují žádné nadstavbové kompoziční prvky.

Výsledné mapy lze nalézt pod čísly 13 -18 na příloženém CD.

Nejlepších výsledků dosahují samozřejmě velké evropské země. Německo ve dvou ukazatelích dosahuje silně odlehle hodnot, konkrétně se jedná o ukazatel počtu turistických cest a ukazatel velikosti výdajů. Naopak nejmenších hodnot dosahují většinou malé evropské země. Zemí s vůbec nejmenšími hodnotami je Malta.

Pro další porovnání lze použít tabulku absolutních hodnot v příloze B.

Tabulku počtu obyvatel a rozlohy země lze nalézt v příloze C.

3 VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ

Protože datové soubory pro jednotlivé porovnávání nebyly totožné a obsahovaly různé počty záznamů, byly pro výsledné shrnutí vybrány pouze státy, které byly porovnány minimálně z hlediska čtyř ukazatelů. Zbylo tedy 25 zemí.

U těchto zemí byly vypočítány průměry zařazení do skupin v rámci všech porovnání. Konkrétně se jednalo o porovnání z hlediska turistické návštěvnosti, turistických cest, nabídky lůžek, turistických příjezdů do ubytovacích zařízení, turistických výdajů a zaměstnanosti v odvětví ubytovacích a stravovacích zařízení.

Jelikož v průběhu práce byla vytvořena dvojice indexů, podle kterých se dané ukazatele porovnávaly, musely být pro každou zemi vypočteny i dva průměry.

První průměr p_1 se týkal indexu obyvatel a vycházel ze sumy hodnot zařazení do skupin jednotlivých porovnání a počtu porovnání, kterých se daná země zúčastnila. Jak již bylo uvedeno, počet porovnání musel být v intervalu od 4 do 6. Pro lepší interpretaci je přiložen vzorec(3).

$$p_1 = \frac{\sum \text{hodnot skupinového zařazení v indexu obyvatel}}{\text{počet zařazení}} \quad (3)$$

Druhý průměr, označován jako p_2 , se týkal zařazení do skupin při porovnání podle indexu hustoty. Jeho výpočtový tvar je stejného charakteru, jako p_1 (4).

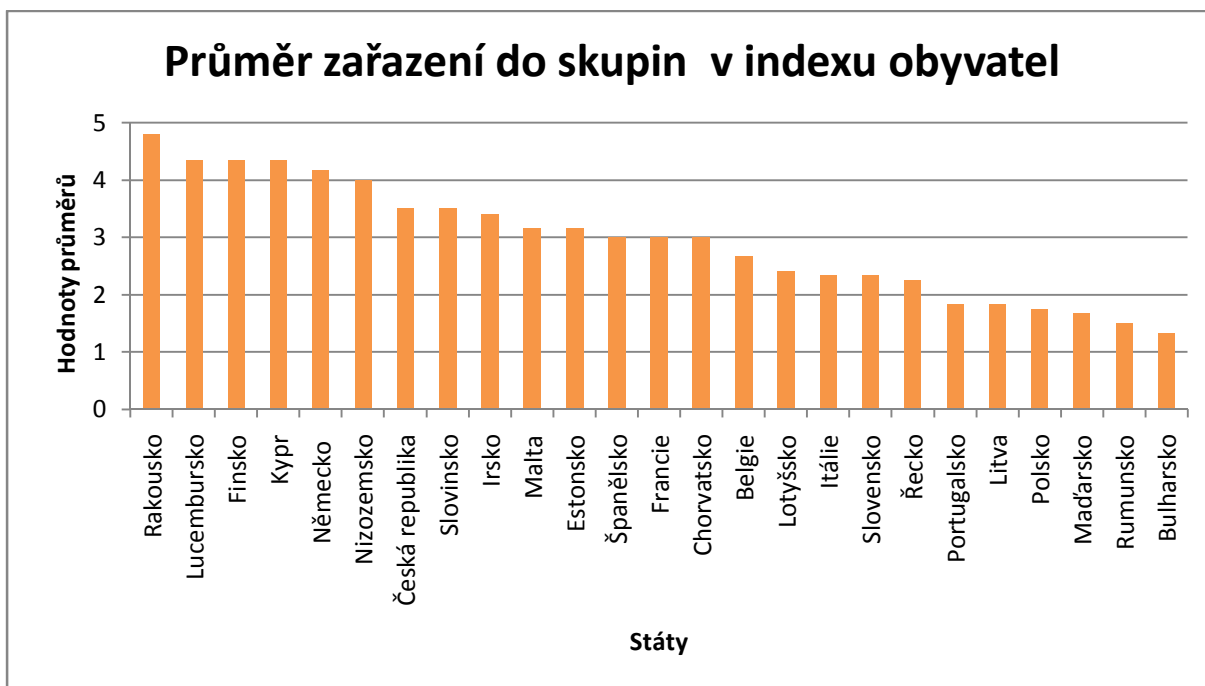
$$p_2 = \frac{\sum \text{hodnot skupinového zařazení v indexu hustoty}}{\text{počet zařazení}} \quad (4)$$

Po výpočtu indexů byly vytvořeny grafy jednotlivých průměrů, kvůli zjištění charakteru dat. Následně byla zhotovena dvojice mapových výstupů, které interpretovaly rozložení států s podobnými průměry v prostoru.

Státy byly tedy znovu podle svých průměrů rozděleny do skupin. Pro tento případ bylo rozhodnuto, že klasifikace bude provedena pouze do čtyř kategorií. Manuálně byly nastaveny intervaly v rozmezí 1- 1,99, 2 – 2,99 atd.

Výsledné mapy lze nalézt v příloze E pod číslem 19 a 20.

Slovní shrnutí získaných výsledků bude zaměřeno nejprve na průměr **týkající se indexu obyvatel**. Graf číslo 13 ukazuje vypočtené průměry zařazení u tohoto indexu.

Graf 13.: Průměr zařazení do skupin v indexu obyvatel

Z grafu vyplývá, že **nejnižších výsledků** dosáhlo Bulharsko a Rumunsko. Tyto země byly ve většině případů klasifikovány do nejnižších dvou skupin. Výraznou výjimku tvoří ukazatel zaměstnanosti v ubytovacích a stravovacích zařízeních u Rumunska. V tomto případě bylo Rumunsko zařazeno až do čtvrté skupiny. Tato skutečnost poukazuje na to, že ve zmiňované zemi je velké procento zaměstnaných osob v odvětví ubytování a stravování a to i přes to, že cestovní ruch v přepočtu na obyvatele není v zemi výrazný.

Kromě zmiňované dvojice zemí se v první skupině vyskytují i další země z východní části Evropy. Konkrétně se jedná o Maďarsko, Polsko a Litvu. Tyto země ještě doplňuje Portugalsko, jako představitel západní Evropy. Právě západoevropská země spolu s Litvou dosahuje ve skupině nejlepších výsledků.

Do **druhé skupiny** byly zařazeny státy, které dosáhly průměrů v intervalu od 2 do 2,99. Tohoto intervalu dosáhly Řecko, Slovensko, Itálie, Lotyšsko, Belgie. Jedná se tedy o početně nejmenší skupinu.

Překvapivé je umístění Itálie, která z hlediska absolutních hodnot patřila k turistickým velikánům. Přepočtením na hodnoty indexové se ale zařadila mezi země podprůměrné, což způsobuje především velký počet italských obyvatel. Poměr mezi turistickými ukazateli a obyvateli je díky tomu značný.

Zemí, která v této skupině dosáhla nejvyšší hodnoty průměru, bylo Estonsko. Tato země obsadila ve dvou případech nadprůměrnou čtvrtou skupinu. Konkrétně v porovnání podle

turistické návštěvnosti a porovnání podle příjezdů do ubytovacích zařízení. V porovnání podle turistických cest bylo Estonsko zařazeno do třetí skupiny. V ostatních ukazatelích obsadilo podprůměrnou druhou skupinu.

Mapa číslo 19 ukazuje, že velká část zemí, které byly umístěny do spodních dvou skupin, se nachází ve východní polovině Evropy. Celkové rozložení východních a západních států je v poměru 8:3.

Ve východní části Evropy lze zaznamenat významný shluk států, které nedosahují vysokých výsledků. Skupina zemí začíná na severu Lotyšskem a pokračuje dolů na jih až k Řecku, které bylo zařazeno do skupiny druhé.

Západní země ve dvou nejnižších skupinách žádné shluky netvoří. Nejzápadnější zemí, která patří do spodních dvou skupin, je Portugalsko. Další země jsou zmiňovaná Belgie a Itálie.

Třetí skupina obsahuje země, které z hlediska průměru dosáhly hodnot v rozmezí 3 – 3,99. Jedná se o nejpočetnější skupinu. Celkem obsahuje 8 zemí – Chorvatsko, Francii, Španělsko, Estonsko, Maltu, Irsko, Slovinsko a Českou republiku.

Průměru 3, tedy nejnižší možné hodnoty ve skupině, dosáhla trojice zemí. Chorvatsko, Francie a Španělsko. Hlavně u posledních dvou zemí lze pozorovat podobný jev, jako v případě Itálie. V případě absolutních hodnot patřily státy mezi nejvýraznější. Přepočtem na index ale dosáhly zmíněného umístění.

Naopak nejvyšších hodnot ve skupině dosáhla Česká republika a Slovinsko. U obou zemí byl vypočten průměr zařazení 3,5.

Nejlepší výsledky České republiky lze zaznamenat v případě turistické návštěvnosti a indexu turistických cest. V těchto dvou porovnáních byla zmiňovaná země zařazena do skupiny s nejvyššími hodnotami. Naopak velice nízkých výsledků dosáhlo Česko v ukazatelích příjezdů do ubytovacích zařízení a turistických výdajů. Zde bylo zařazeno do druhých skupin, což výrazně snížilo vypočtený průměr.

Naopak výsledky Slovinska jsou poměrně vyrovnané. Nutné ale zmínit, že v případě Slovinska ve dvou případech chyběla data. Slovinsko tak nebylo zařazeno do porovnání z hlediska obsazenosti lůžek a zaměstnanosti v oblasti ubytování a stravování. Ve zbylých čtyřech ukazatelích bylo dvakrát zařazeno do čtvrté skupiny a dvakrát do třetí.

V poslední, **čtvrté skupině** se nachází Nizozemsko, Německo, Kypr, Finsko, Lucembursko a Rakousko.

Nejnižší hodnoty ve skupině dosáhlo Nizozemsko. Průměr zařazení u této země byl roven 4. Z hlediska obsazenosti lůžek a příjezdů do ubytovacích jednotek dosáhla země průměrných výsledků a byla zařazena do třetích skupin. Nejvyšší, páté skupiny ale Nizozemsko dosáhlo v případě turistické návštěvnosti a zaměstnanosti v ubytování a stravování. I ve zbylých dvou ukazatelích bylo možné zaznamenat nadprůměrné hodnoty.

00,16 lepšího průměru zařazení dosáhlo Německo. U této země je zajímavé porovnání indexu turistické návštěvnosti a indexu turistických lůžek. V prvním zmiňovaném indexu dosáhlo Německo nejvyšších hodnot, naopak ve druhém bylo zařazeno až do druhé nejnižší skupiny. Z hlediska indexů obyvatel tak lze vidět výraznou nevyrovnanost mezi nabídkou lůžek a turistickou návštěvností.

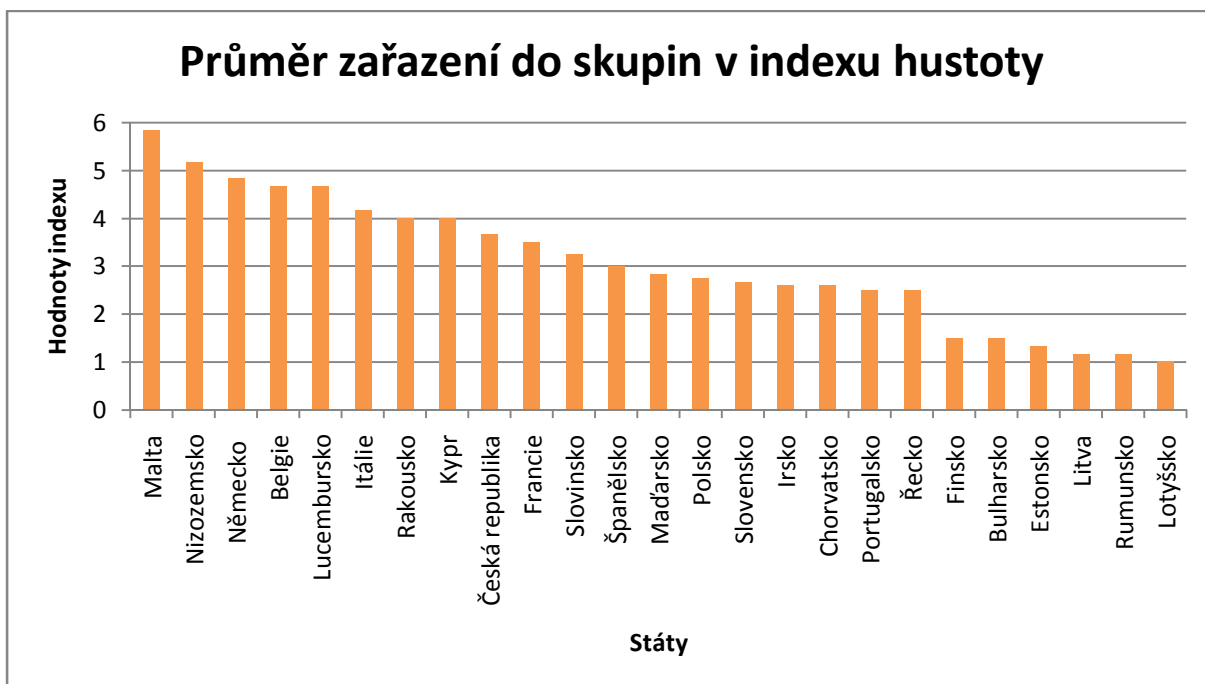
Nejllepšího průměru zařazení dosáhlo hodnotou 4,8 Rakousko. Tato země nebyla porovnána z hlediska indexu příjezdů do ubytovacích zařízení. V indexu turistických cest byla zařazena do čtvrté skupiny. Ve zbylých porovnáních bylo Rakousko zařazeno do nejvyšší skupiny.

Mapa číslo 19 ukazuje, že větší zastoupení ve dvou nadprůměrných skupinách mají země západní poloviny Evropy. V případě klasifikace podle průměrů zařazení je možné zaznamenat jev, který bylo možné spatřit i u mnoha výsledných map. Česká republika, jako stát na rozmezí západní a východní poloviny Evropy je z východu ohraničena zeměmi s nižším průměrem zařazení a ze západu státy s průměrem vyšším.

Právě západně od České republiky vznikl výrazný shluk zemí, které byly zařazeny do nejvyšší skupiny. Shluk obsahuje Rakousko, Německo, Nizozemsko a Lucembursko.

Zajímavý je i pohled na pobaltské republiky. Každá z trojice zemí dosáhla jiného umístění. Nejlepší lze zaznamenat u Estonska, které svým průměrem převýšilo i v absolutních hodnotách turistické velmoci, jako Španělsko nebo Francii.

Nyní budou popsány získané výsledky v porovnání podle **indexu hustoty**. Graf číslo 14 zobrazuje seřazené hodnoty vypočtených průměrů.

Graf 14.: Průměr zařazení do skupin v indexu hustoty

V grafu 14 vyplývá, že dvojice zemí překonala svým průměrem hranici 5. Je to způsobeno odlehlostí jejich indexových výsledků, v určitých porovnáváních a následným zařazením do samostatné skupiny.

Kvůli popisované skutečnosti musel být poslední interval klasifikace zvětšen na rozmezí od 4 do 6.

Do skupiny s **nejmenšími průměry** byla zařazena šestice zemí. Konkrétně se jedná o Finsko, Bulharsko, Estonsko, Litvu, Rumunsko a Lotyšsko. Právě poslední zmiňovaná země dosáhla úplně nejnižších výsledků. Hodnocená byla pouze ze 4 ukazatelů a vždy byla zařazená do nejnižší skupiny. Její průměr zařazení byl tedy vypočítán 1.

Nejvyšším průměr ve skupině se nachází u dvou zemí, Finska a Bulharska. Bulharsko bylo třikrát zařazeno do nejnižší skupiny a třikrát do skupiny druhé. Naopak u Finska lze zaznamenat větší množství případů, kdy bylo zařazeno do první skupiny. Jeho celkový průměr zařazení ale zvyšuje ukazatel týkající se turistických cest. Zde bylo Finsko zařazeno do skupiny třetí.

Do **druhé skupiny** byly zařazeny země, jejichž průměr zařazení se pohybuje v intervalu od 2 do 2,99. Jedná se celkem o sedm zemí – Maďarsko, Polsko, Slovensko, Irsko, Chorvatsko, Portugalsko a Řecko.

Pohled na graf 14 ukazuje, že mezi horní hranicí první skupiny a spodní hranicí skupiny druhé, se vyskytuje poměrně výrazný rozdíl.

Řecko a Portugalsko, které ve druhé skupině disponují nejnižším průměrem, dosahují hodnoty 2,5. Porovná-li se zjištěná hodnota s průměry Finska a Bulharska, bude zjištěn rozdíl celé jednotky. V charakteru dat tak vzniká významný skok.

O 0,1 lepšího průměru než zmiňované Řecko a Portugalsko dosáhlo Irsko a Chorvatsko. Obě tyto země byly hodnoceny pouze z hlediska pěti ukazatelů. Irsko dosáhlo nejlepšího výsledku v turistických výdajích, v tomto porovnání bylo zařazeno do čtvrté skupiny.

Chorvatsko dosáhlo nejlepšího zařazení v hledisku týkajícího se nabídky turistických lůžek. Zde bylo zařazeno do skupiny s nejlepšími indexy. Naopak v turistické návštěvnosti bylo klasifikováno do skupiny druhé. Na základě získaných výsledků tak lze tvrdit, že Chorvatsko disponuje poměrně nevyrovnanou nabídkou lůžek a turistickou návštěvností vzhledem ke své rozloze.

Nejlepšího průměru ve skupině dosáhlo Maďarsko. Tato země byla v pěti porovnáních zařazena do třetí skupiny. Ve velikosti turistických výdajů ale obsadila skupinu druhou.

Mapa číslo 20 ukazuje, že drtivá většina zemí, které byly zařazeny do spodních dvou skupin, náleží do východní poloviny Evropy. Výjimku tvoří pouze Irsko a Portugalsko. Východní polovinu je možné rozdělit na státy, které byly zařazeny do první skupiny a státy ve skupině druhé. Obě skupiny totiž z geografického pohledu vytvořily pomyslné shluky.

Všechny pobaltské země byly zařazeny do nejnižší skupiny a spolu s Finskem, severně od nich, tvoří první zmiňovaný shluk. Další významné sousedství zemí se stejným zařazením vzniklo východně a jihovýchodně od České republiky. Paří do něj čtveřice zemí - Polsko, Slovensko, Rakousko a Chorvatsko. Třetí, nejmenší shluk, tvoří Rumunsko a Bulharsko.

Třetí skupina je z hlediska počtu zemí nejmenší. Obsahuje pouze čtyři země. Konkrétně Španělsko, Slovinsko, Francii a Českou republiku.

Hodnota nejmenšího průměru ve skupině je 3 a náleží Španělsku. Tato země byla ve čtveřici porovnání zařazena do průměrné, třetí skupiny. V hledisku příjezdů do ubytovacích jednotek o jednu skupinu výše. Do čtvrté skupiny ve zmiňovaném hledisku byly zařazeny i zbývající tři země v popisované skupině. V porovnání podle zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví bylo Španělsko klasifikováno do skupiny druhé.

Průměr 3,25 byl vypočítán u Slovinska, které bylo porovnáváno pouze ve čtyřech případech. Do třetí skupiny bylo zařazeno v porovnání turistické návštěvnosti, turistických cest a turistických výdajů. Jak již bylo zmíněno, čtvrté skupiny dosáhlo v hledisku turistických příjezdů.

O 0,25 lepší průměr byl vypočítán u Francie. Jedná se tedy o hodnotu 3,5. Francie byla také porovnávána pouze z hlediska čtyř ukazatelů. Dvakrát byla zařazena do třetí skupiny a dvakrát do skupiny čtvrté.

Nejvyššího průměru zařazení dosáhla Česká republika. Vypočtená hodnota průměru byla rovna 3,67. V nabídce turistických lůžek a turistických výdajích byla zařazena do průměrné, třetí skupiny. Ve zbylých čtyřech porovnáních jí byla přidělena čtvrtá skupina.

Jak již bylo zmíněno, **poslední skupina** zahrnuje země v širším intervalu vypočtených průměrů. Průměrné hodnoty se pohybují od 4 do 5,99. Do skupiny byly zařazeny Kypr, Rakousko, Itálie, Lucembursko, Belgie, Německo, Nizozemí a Malta.

Kypr a Rakousko dosáhly vypočteného průměru 4. Obě země byly z hlediska turistické zaměstnanosti zařazeny do třetí skupiny. V ostatních ukazatelích byly většinou zařazeny do skupiny čtvrté. Výjimkou je turistická návštěvnost u Rakouska a index turistických cest u Kypru. Zde dosáhly země nejvyšší, páté skupiny.

U další země v pořadí, Itálie, byl vypočten průměr 4,17. Nejlepších výsledků dosáhla Itálie v indexu hustoty turistických lůžek a indexu hustoty příjezdů do ubytovacích jednotek. V obou případech byla zařazena do páté skupiny. Naopak nejnižší výsledek, lze zaznamenat u turistických cest. V tomto ukazateli byla Itálie zařazena do třetí skupiny.

Mezi průměrem zařazení Itálie a průměry dalších zemí ve skupině je poměrně velký rozdíl. Lucembursko a Belgie dosáhly průměru 4,67. Německo 4,83. Všechny tyto země byly ve všech ukazatelích zařazeny do vrchních dvou skupin.

Druhého nejlepšího průměru dosáhlo Nizozemsko. Tato země dosáhla v indexu turistické návštěvnosti odlehle hodnoty. Byla tedy zařazena do šesté skupiny. Ve všech ostatních případech bylo Nizozemsko zařazeno do skupiny páté.

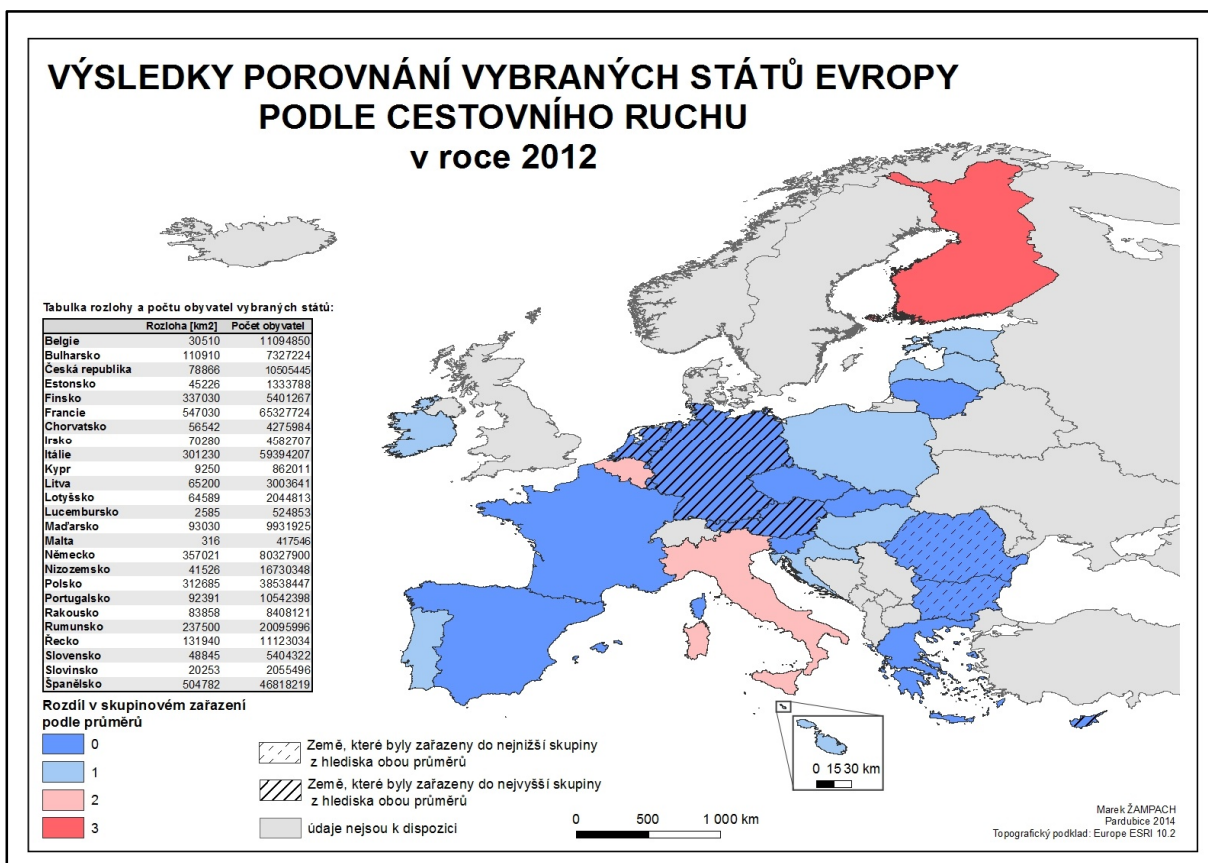
Vůbec nejvyššího průměru dosáhla Malta. Díky její malé rozloze dosahovaly vypočtené indexy v mnoha případech značně odlehle hodnot. Malta tak byla téměř vždy zařazena do šesté skupiny. Jediný případ, kdy ostrovní stát nemusel být zařazen do odlehle skupiny, lze zaznamenat v případě turistických cest. Vypočtený průměr Malty má hodnotu 5,83.

Německo a Itálie patřily mezi dominantní země i v případě absolutních hodnot. Ostatní země dosáhly vysokého indexu díky své menší rozloze.

Mapa číslo 20 ukazuje vzniklý shluk zemí, které byly zařazeny do čtvrté skupiny. Shluk se nachází západně od České republiky a paří do něj všechny země Beneluxu, Německo, Rakousko, Itálie a Malta.

Země, které byly z hlediska vypočtených průměrů zařazeny do třetí skupiny, žádných významných shluků nedosáhly. Zmínit lze pouze sousedství Španělska a Francie.

Obrázek číslo 21 shrnuje výsledky porovnání vybraných států Evropy podle cestovního ruchu. Jedná se o zmenšenou verzi mapy. Mapa v plné velikosti se nachází v příloze pod číslem 21.

Obrázek 11.: Zmenšenina mapy výsledků porovnání vybraných států Evropy podle cestovního ruchu v roce 2012

Pohled na mapu ukazuje, že z hlediska obou průměrů byla do **nejvyšší skupiny** zařazena čtveřice zemí. Konkrétně se jedná o Nizozemsko, Německo, Rakousko a Kypr. Tyto země tedy v porovnávání dosahovaly nejlepších výsledků z hlediska obou indexů. Cestovní ruch je u nich na vynikající úrovni, vzhledem k počtu obyvatel, tak i k celkové rozloze země.

První tři zmiňované země se nachází ve střední Evropě, což potvrzuje jev, který bylo možné pozorovat u většiny porovnávání. Konkrétně dominanci středoevropských zemí.

Naopak **nejhorších výsledků** zařazení, z hlediska obou indexů, dosáhlo Rumunsko a Bulharsko. Tyto země v žádném porovnání nedosáhly vysokých výsledků a vždy byly zařazeny do spodních dvou skupin.

Bulharsko i Rumunsko se nachází ve východní části Evropy. I zde je tedy potvrzeno, že východní země dosahovaly v porovnávání nižších výsledků.

Mapa číslo 21 dále ukazuje **rozdíly ve skupinovém zařazení** podle průměru p_1 a p_2 . Lze vidět, že v mnoha případech byly země klasifikovány do stejných, nebo podobných skupin s maximálním rozdílem 1.

Lze ale nalézt dvojici zemí, kde byl rozdíl zařazení větší. Konkrétně se jedná o Belgie a Itálii. Obě země byly z hlediska průměru p_1 zařazeny do druhé skupiny. V druhém porovnání, podle průměru p_2 , byly ale klasifikovány do čtvrté skupiny.

Ještě větší rozdíl lze pozorovat u Finska. Severní země byla z hlediska průměru p_1 zařazena do poslední skupiny a z hlediska průměru p_2 do skupiny nejvyšší. Jedná se o největší zaznamenaný rozdíl.

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo na základě dat z databáze Eurostatu porovnat vybrané země Evropy z hlediska cestovního ruchu.

Prvním krokem byla volba ukazatelů pro porovnání. Byly zvoleny následující ukazatele: návštěvnost turistů, množství turistických cest, nabídka lůžek, turistické příjezdy do ubytovacích zařízení, turistické výdaje a zaměstnanost v odvětví ubytování a stravování.

Jelikož získaná data byla v podobě absolutních hodnot, bylo nutné je převést na nějaký vzájemně porovnatelný index. K tomuto účelu byla vypočítána dvojice indexů. První přepočítával hodnotu na počet obyvatel země a druhý na její rozlohu. Tento index byl pro lepší interpretaci po celou práci nazýván jako index hustoty. Celkem tedy bylo vypočítáno dvanáct indexů, pro každý ukazatel dva. Výpočty byly ovlivněny dostupností dat - scházela data za některé státy. Z tohoto důvodu nemohly být porovnány všechny země Evropy a výsledné porovnání tak bohužel není celkové.

Země byly následně rozděleny podle velikosti indexových hodnot, nejčastěji do pěti skupin. Tyto skupiny byly poté znázorněny v mapách.

V další části práce došlo k celkovému porovnání zemí z hlediska všech ukazatelů. Pro tento účel byly vybrány pouze země, které byly porovnány minimálně z hlediska čtyř ukazatelů. Jednalo se o 25 států. Pro každou zemi taky byly vypočítány dva průměry, které se rovnaly sumě hodnot skupinového zařazení v daném indexu (indexu počtu obyvatel a indexu hustoty) a počtu porovnání, kterých se země zúčastnila. Výsledky těchto průměrů byly znovu prezentovány formou vytvořeného kartografického výstupu.

Absolutně nejlepších výsledků z hlediska obou indexů dosáhly země Nizozemsko, Německo a Rakousko a Kypr. Všechny tyto země vykazovaly poměrně vyrovnané výsledky ve všech uskutečněných porovnáních. Cestovní ruch je u nich tedy na vysoké úrovni, přepočítá-li se na počet obyvatel i na rozlohu země.

Porovnání ukázalo, že celkově horších výsledků dosáhly země východní poloviny Evropy. V otázce cestovního ruchu je tak stále viditelně zachováno bývalé rozdělení evropského kontinentu na západ a východ.

Během práce, bylo celkem vytvořeno 27 map. 12 map zobrazuje indexové výsledky, 6 map zobrazuje absolutní hodnoty zvolených ukazatelů, 6 map porovnává oba indexy v rámci

jednotlivých ukazatelů a 3 mapy se týkají výsledných porovnávání. Všechny kartografické výstupy se nacházejí na přiloženém CD, výsledné mapy lze také nalézt v příloze E.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] *Economic Impact of Travel & Tourism 2013 Annual Update: Summary* [online]. 2013. vyd. [cit. 2013-04-25]. Dostupné na: <http://www.wttc.org/research/economic-impact-research/>
- [2] HUNZIKER, W.; KRAPF, K. *Grundriß der allgemeinen Fremdenverkehrslehre*. 1942. vyd. Zürich: Polygr. Verlag.
- [3] RYGLOVÁ, K.; BURIAN M a VAJČNEROVÁ I. *Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 2011. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., ISBN 978-80-247-4039-3.
- [4] *World Tourism Organization* [online]. [cit. 2013-11-02]. Dostupné na www.unwto.org
- [5] *Czech Tourism* [online]. [cit. 2013-11-02]. Dostupné na: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>
- [6] KŘUPKA, J. *Teorie Systémů I*. 2006. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 80-7194-923-X55-793-06.
- [7] BURÝ, A. *Teorie systému a řízení*. 2007 vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava. ISBN 978-80-248-1602-9.
- [8] HESKOVÁ, M. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2011. vyd. Praha: Fortuna. ISBN 807373107X
- [9] *Czech Tourism* [online]. [cit. 2013-11-30]. Dostupné na: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/3-vztah-mistnich-obyvatel-k-navstevnikum/>
- [10] Vylučování extrémních hodnot souboru [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://cit.vfu.cz/statpotr/POTR/Teorie/Predn2/extremy.htm#Dixon>
- [11] Annual data on tripsof EU residents [online]. [cit 2014-02-14] Dostupné na:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/tour_dem_esms.htm
- [12] Occupancy of tourist accommodation establishments [online]. [cit 2014-02-14] Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/tour_occ_esms.htm
- [13] Capacity of tourist accommodation establishments [online]. [cit 2014-02-14] Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/tour_cap_esms.htm

- [14] LFS series - Detailed quarterly surffy results - [online]. [cit 2014-02-14] Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/lfsq_esms.htm
- [15] KAŇOK, J. Tematická kartografie. 1999 vyd. Ostrava: Ostravská univerzita. ISBN 80-7042-781-7
- [16] VOŽENÍLEK, V a KAŇOK, J. *Metody tematické kartografie: vizualizace prostorových jevů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci pro katedru geoinformatiky, 2011. ISBN 978-80-244-2790-4.
- [17] Terminologický slovník zeměměřictví a katastru nemovitostí [online]. [cit. 2014-04-07]. Dostupné na: http://www.vugtk.cz/slovník/6081_metoda-kartogramu

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A** Kartografické vyjadřovací prostředky použité v práci
- Příloha B** Tabulka absolutních hodnot
- Příloha C** Tabulka rozlohy a obyvatel
- Příloha D** Tabulka indexových hodnot a vzorce pro jejich výpočet
- Příloha E** Hodnoty skupinového zařazení v porovnání podle indexu obyvatel
- Příloha F** Hodnoty skupinového zařazení v porovnání podle indexu hustoty
- Příloha G** Seznam vytvořených map
- Příloha H** Vytvořené mapy popisující konečné výsledky
- Příloha I** CD s vytvořenými mapami

PŘÍLOHA A -Kartografické vyjadřovací prostředky použité v práci

V této práci budou použity dvě kartografické vyjadřovací metody. Pro účely práce bude tedy stačit, bude-li v kapitole zaměřeno pouze na tyto dvě. Více informací k vyjadřovacím prostředkům využívaným v kartografii lze nalézt například v knize Voženílek, Kaňok a kol. Metody tematické kartografie.

1. Metoda Kartogramu

Kartogram je mapa rozdělená na dílčí územní celky, do kterých jsou plošně zaznamenána statistická data v relativních hodnotách.[15]

Metoda Kartogramu patří mezi nejčastěji užívané kartografické metody v oblasti prezentace informací. Tato metoda umožňuje znázornit jev tak, aby byly dílčí územní celky mezi sebou srovnatelné. K tomu je potřeba provést přepočítání kvalitativních dat na jednotku plochy dílčího územního celku. [16]

Pokud by se metodou kartogramu vyjadřovala data, která nejsou přepočtena na jednotku plochy, jedná se o tzv. pseudokartogram, neboli nepravý kartogram. [17] Příklad nepravého kartogramu může být například hodnota přepočtena na 1000 obyvatel daného územního celku. V tomto případě ale bohužel vzniká logická chyba mezi hodnotou jevu a velikostí územního celku. I přes tuto chybu se ale v současné kartografii pseudokartogram pro podobné ukazatele využívá.[16]

V práci bude využit klasický kartogram i kartogram nepravý.

2. Metoda Kartodiagramu

Diagram je obrazec, nejčastěji geometrický, s jedním nebo více parametry. Parametry diagramu reprezentují číselnou hodnotu jevu. [15]

V tematické kartografii se Kartodiagramy využívají pro znázorňování absolutních hodnot jevu. Metoda funguje na principu přiřazení absolutní hodnoty k bodu v mapě. K zobrazení absolutních dat se využívají vzestupně sestavené stupnice diagramů.[16]

Sestavení stupnice, neboli vytvoření proporcionální stupnice diagramu, zajišťuje, aby uživatel mapy získal objektivní představu o velikosti znázorňovaného jevu. Odhady hodnot z dvourozměrných diagramů jsou méně přesné, protože čtenáři vnímají plochy obrazců menší, nebo naopak větší, než ve skutečnosti jsou.[16]

V práci bude nejčastěji využit kruhový, jednoprvkový diagram. Pouze v jednom případě bude k znázornění jevu využit strukturní kruhový diagram. Tento diagram lze využít pro znázornění dat, která se dělí do několika skupin, které v součtu dávají 100%. Při dělení diagramu poté platí pravidlo: $360^\circ = 100\%$ a $1\% = 3,6^\circ$. [15]

PŘÍLOHA B - Tabulka absolutních hodnot

Stát	Turisté	Cesty	Lůžka	Příjezdy	Výdaje	Zaměstnanost
Belgie	4534221	32345028	370350	13 857 262	6986822	9048
Bulharsko	1201165	8561183	301140	5 494 014	495291,3	5867
Černá hora			149348			
Česká republika	6724164	77740867	653835	13 646 913	4011278	9780
Dánsko			440410	6 281 712		5377
Estonsko	685717	6563454	52979	2 839 895	532632,8	1249
Finsko	4052970	89665022	246676	10 887 708	14141430	4966
Francie	38380851		5013188	148 855 084		51596
Chorvatsko	1909309	21074448	798928		1842421	2892
Irsko	2545174	28261045	219874		5861798	3676
Island				2 140 837		333
Itálie	25481836	1,64E+08	4762601	103 733 157	28208344	45798
Kypr	544925	6235297	86645	2 530 150	887872,5	778
Litva	1329514	9989107	54163	1 977 526	854228,8	2552
Lotyšsko	791347	11521127	36901	1 644 758	596857,9	1752
Lucembursko	341767	4171188	68120	965 978	1219069	472
Maďarsko	3209788	43023869	382819	8 808 152	2039251	7756
Malta	175406	1279275	40463	1 350 986	340123,9	346
Německo	54801532	6,07E+08	3464600	147 000 783	1,16E+08	80160
Nizozemsko	11630639	1,15E+08	1213412	31 150 585	15907917	16848
Norsko			516243	18 662 359		5171
Polsko	16760000		675433	22 635 388		31181
Portugalsko	3299493	32288524	486512	14 645 363	1598904	9269
Rakousko	5437926	54098582	979329		12359676	8367
Rumunsko	3874801	40729275	285488	7 653 373	1755398	18525
Řecko	3203382		1118685	18 342 752		7526
Slovensko	2488503	18164497	193369	3 730 362	2419841	4657
Slovinsko	1120255	10784454		3 255 882	1036225	1848
Spojené království	34148000		3464423			58722
Srbsko			107962			
Španělsko	20596976	3,14E+08	3414798	100 409 178	24164750	34556
Švédsko			792864	23 874 536		9314
Švýcarsko						8817

PŘÍLOHA C – TABULKA OBYVATEL A ROZLOHY

Stát	Rozloha	Obyvatelstvo	Hustota obyvatel
Belgie	30510	11094850	363,65
Bulharsko	110910	7327224	66,06
Černá hora	13812	621240	44,98
Česká republika	78 866	10505445	133,21
Dánsko	43094	5580516	129,5
Estonsko	45226	1333788	29,49
Finsko	337030	5401267	16,03
Francie	547030	65327724	119,42
Chorvatsko	56542	4275984	75,62
Irsko	70280	4582707	65,21
Island	103000	319575	3,1
Itálie	301230	59394207	197,17
Kypr	9250	862011	93,19
Litva	65200	3003641	46,07
Lotyšsko	64589	2044813	31,66
Lucembursko	2585	524853	203,04
Maďarsko	93030	9931925	106,76
Malta	316	417546	1321,35
Německo	357021	80327900	224,99
Nizozemsko	41526	16730348	402,89
Norsko	324220	4985870	15,38
Polsko	312685	38538447	123,25
Portugalsko	92391	10542398	114,11
Rakousko	83858	8408121	100,27
Rumunsko	237500	20095996	84,61
Řecko	131940	11123034	84,3
Slovensko	48845	5404322	110,64
Slovinsko	20253	2055496	101,49
Spojené království	244820	63495303	259,36
Srbsko	88361	7216649	81,67
Španělsko	504782	46818219	92,75
Švédsko	449964	9482855	21,07
Švýcarsko	41290	7954662	192,65

PŘÍLOHAD – Tabulka indexových hodnot a vzorce pro jejich výpočet

Stát	Turisté - index obyvatel	Turisté - index hustoty	Turistické cesty - index obyvatel	Turistické cesty - index hustoty	Lůžka - index obyvatel	Lůžka - index hustoty	Příjezdy - index obyvatel	Příjezdy - index hustoty	Turistické výdaje - index obyvatel	Turistické výdaje - index hustoty	Zaměstnanost v ubyt. a strav. - index obyvatel	Zaměstnanost v ubyt. a strav. - index hustoty
Belgie	40,87	148,61	2,92	1060,145	0,033	12,14	1,25	454,18	0,63	229	0,082	0,297
Bulharsko	16,39	10,83	1,17	77,19	0,041	2,72	0,75	49,54	0,07	4,47	0,08	0,053
Černá Hora					0,24	10,81						
Česká republika	64,01	85,26	7,4	985,734	0,062	8,29	1,3	173,04	0,38	50,86	0,093	0,124
Dánsko					0,079	10,22	1,13	145,77			0,096	0,125
Estonsko	51,41	15,16	4,92	145,126	0,04	1,17	2,13	62,79	0,4	11,78	0,094	0,028
Finsko	75,04	12,03	16,6	266,045	0,046	0,73	2,02	32,31	2,62	41,96	0,092	0,015
Francie	58,75	70,16			0,077	9,16	2,28	272,12			0,079	0,094
Chorvatsko			4,93	372,722	0,187	14,13			0,43	32,59	0,068	0,051
Irsko	55,54	36,21	6,17	402,121	0,048	3,13			1,28	83,41	0,08	0,052
Island							6,7	20,79			0,104	0,003
Itálie	42,9	84,59	2,75	542,811	0,08	15,81	1,75	344,37	0,47	93,64	0,077	0,152
Kypr	63,22	58,91	7,23	674,086	0,101	9,37	2,94	273,53	1,03	95,99	0,09	0,084
Litva	44,26	20,39	3,33	153,207	0,018	0,83	0,66	30,33	0,28	13,1	0,085	0,039
Lotyšsko	38,7	12,25	5,63	178,376	0,018	0,57	0,8	25,47	0,29	9,24	0,086	0,027
Lucembursko	65,12	132,21	7,95	1613,612	0,13	26,35	1,84	373,69	2,32	471,59	0,09	0,183
Maďarsko	32,32	34,5	4,33	462,473	0,039	4,12	0,89	94,68	0,21	21,92	0,078	0,083
Malta	42,01	555,08	3,06	4048,339	0,097	128,05	3,24	4275,27	0,81	1076,34	0,083	1,095

Stát	Turisté - index obyvatel	Turisté - index hustoty	Turistické cesty - index obyvatel	Turistické cesty - index hustoty	Lůžka - index obyvatel	Lůžka - index hustoty	Příjezdy - index obyvatel	Příjezdy - index hustoty	Turistické výdaje - index obyvatel	Turistické výdaje - index hustoty	Zaměstnanost v ubyt. a strav. - index obyvatel	Zaměstnanost v ubyt. a strav. - index hustoty
Německo	68,22	153,5	7,56	1701,241	0,043	9,7	1,83	411,74	1,45	325,43	0,1	0,225
Nizozemsko	69,52	280,08	6,85	2758,171	0,073	29,22	1,86	750,15	0,95	383,08	0,101	0,406
Norsko	/	/	/	/	0,104	1,59	3,74	57,56	/	/	0,104	0,016
Polsko	43,49	53,6	/	/	0,018	2,16	0,59	72,39	/	/	0,081	0,1
Portugalsko	31,3	35,71	3,06	349,477	0,046	5,27	1,39	158,52	0,15	17,31	0,088	0,1
Rakousko	64,68	64,85	6,43	645,121	0,116	11,68	/	/	1,47	147,39	0,1	0,1
Rumunsko	19,28	16,31	2,03	171,492	0,014	1,2	0,38	32,23	0,09	7,39	0,092	0,078
Řecko	28,8	24,28	/	/	0,101	8,48	1,65	139,02	/	/	0,068	0,057
Slovensko	46,05	50,95	3,36	371,88	0,036	3,96	0,69	76,37	0,45	49,54	0,086	0,095
Slovinsko	54,5	55,31	5,25	532,487	/	/	1,58	160,76	0,5	51,16	0,09	0,091
Spojené království	53,78	139,48	/	/	0,055	14,15	/	/	/	/	0,092	0,24
Srbsko	/	/	/	/	0,015	1,22	/	/	/	/	/	/
Španělsko	43,99	40,8	6,71	622,444	0,073	6,77	2,15	198,92	0,52	47,87	0,074	0,068
Švédsko	/	/	/	/	0,084	1,76	2,52	53,06	/	/	0,098	0,021
Švýcarsko	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0,111	0,214

1) Index obyvatel v oblasti turistů

Index i se rovná celkovému počtu turistů a počtu obyvatel (k 1.1.2012) dané země. Kvůli získání přehlednějšího výsledku, byla hodnota i ještě vynásobena 100 (5).

$$i = \frac{\text{počet turistů}}{\text{počet obyvatel}} * 100 \quad (5)$$

2) Index hustoty v oblasti turistů

Index i se rovná celkovému počtu turistů a rozloze dané země. Tuto hodnotu lze označit za hustotu turistů. Označuje přibližný roční počet turistů na jeden kilometr daného státu (6).

$$i = \frac{\text{počet turistů}}{\text{rozloha}} \quad (6)$$

3) Index turistických cest

Index i se rovná podílu celkového počtu turistických cest a počtu obyvatel dané země (7).

$$i = \frac{\text{počet turistických cest}}{\text{počet obyvatel}} \quad (7)$$

4) Index hustoty turistických cest

Index i se rovná podílu celkového počtu turistických cest a rozlohy dané země (8).

$$i = \frac{\text{počet turistických cest}}{\text{rozloha}} \quad (8)$$

5) Index turistických lůžek

Index i se rovná podílu celkového počtu turistických lůžek a počtu obyvatel dané země (9).

$$i = \frac{\text{počet turistických lůžek}}{\text{počet obyvatel}} \quad (9)$$

6) Index hustoty turistických lůžek

Index i se rovná podílu celkového počtu turistických lůžek a rozlohy dané země (10).

$$i = \frac{\text{počet turistických lůžek}}{\text{rozloha země}} \quad (10)$$

7) Index příjezdů do ubytovacích zařízení

Index i se rovná podílu celkového počtu příjezdů turistů a počtu obyvatel dané země (11).

$$i = \frac{\text{počet příjezdů}}{\text{počet obyvatel}} \quad (11)$$

8) Index hustoty příjezdů do ubytovacích zařízení

Index i se rovná podílu celkového počtu příjezdů turistů a rozlohy dané země (12).

$$i = \frac{\text{počet příjezdů}}{\text{rozloha země}} \quad (12)$$

9) Index turistických výdajů

Index i se rovná podílu celkové výše výdajů a obyvatel dané země (13).

$$i = \frac{\text{výše výdajů}}{\text{počet obyvatel}} \quad (13)$$

10) Index hustoty turistických výdajů

Index i se rovná podílu celkové výše výdajů a rozlohy dané země (14).

$$i = \frac{\text{výše výdajů}}{\text{rozloha}} \quad (14)$$

11) Index zaměstnanosti v ubytovacích a stravovacích zařízení

Index i se rovná počtu zaměstnaných v odvětví ubytování a stravování a počtu obyvatel dané země. Index byl pro přehlednost vynásoben hodnotou 100 (15).

$$i = \frac{\text{počet zaměstnaných}}{\text{rozloha}} * 100 \quad (15)$$

12) Index hustoty zaměstnanosti v ubytovacích a stravovacích zařízení

Index i se rovná počtu zaměstnaných v odvětví ubytování a stravování a počtu rozlohy dané země (16).

$$i = \frac{\text{počet zaměstnaných}}{\text{počet obyvatel}} \quad (16)$$

PŘÍLOHA E – Hodnoty skupinového zařazení v porovnání podle indexu obyvatel

Stát	Turisté	Turist. cesty	Turist. lůžka	Příjezdy do ubyt.	Turist. výdaje	Zaměstnanost v ubyt. a stav.	Počet porov.	Průměr zařazení
Belgie	2	1	2	5	4	2	6	2,67
Bulharsko	1	1	2	1	1	2	6	1,33
Česká republika	5	5	3	2	2	4	6	3,5
Estonsko	4	3	2	4	2	2	6	2,83
Finsko	5	6	2	4	5	4	6	4,33
Francie	4	/	3	4	/	1	4	3
Chorvatsko	3	3	5	/	3	1	5	3
Irsko	4	4	3	/	4	2	5	3,4
Itálie	2	1	4	3	3	1	6	2,33
Kypr	5	5	4	5	4	3	6	4,33
Litva	3	2	1	1	2	2	6	1,83
Lotyšsko	2	3	/	2	2	3	5	2,4
Lucembursko	5	5	5	3	5	3	6	4,33
Maďarsko	1	3	2	2	1	1	6	1,67
Malta	2	2	4	5	4	2	6	3,17
Německo	5	5	2	3	5	5	6	4,17
Nizozemsko	5	4	3	3	4	5	6	4
Polsko	3	/	1	1	/	2	4	1,75
Portugalsko	1	2	2	2	1	3	6	1,83
Rakousko	5	4	5	/	5	5	5	4,8
Rumunsko	1	1	1	1	1	4	6	1,5
Řecko	1	/	4	3	/	1	4	2,25
Slovensko	3	2	2	1	3	3	6	2,33
Slovinsko	4	4	/	3	3	/	4	3,5
Španělsko	3	4	3	4	3	1	6	3

PŘÍLOHA F - Hodnoty skupinového zařazení v porovnání podle indexu hustoty

Stát	Turisté	Turist. cesty	Turist. lůžka	Příjezdy do ubyt. zařízení	Turist. výdaje	Zaměstnanost v ubyt. a strav.	Počet porov.	Průměr zařazení
Belgie	5	4	4	5	5	5	4,67	6
Bulharsko	1	1	2	2	1	2	1,5	6
Česká republika	4	4	3	4	3	4	3,67	6
Estonsko	1	1	1	3	1	1	1,34	6
Finsko	1	3	1	1	2	1	1,5	6
Francie	4		3	4		3	3,5	4
Chorvatsko	2	2	5		2	2	2,6	5
Irsko	3	2	2		4	2	2,6	5
Itálie	4	3	5	5	4	4	4,17	6
Kypr	4	5	4	4	4	3	4	6
Litva	2	1	1	1	1	1	1,17	6
Lotyšsko	1	1		1	1	1	1	5
Lucembursko	4	5	5	5	5	4	4,67	6
Maďarsko	3	3	3	3	2	3	2,83	6
Malta	6	5	6	6	6	6	5,83	6
Německo	5	5	4	5	5	5	4,83	6
Nizozemsko	6	5	5	5	5	5	5,17	6
Polsko	4		2	2		3	2,75	4
Portugalsko	2	2	3	3	2	3	2,5	6
Rakousko	5	4	4		4	3	4	5
Rumunsko	1	1	1	1	1	2	1,17	6
Řecko	2		3	3		2	2,5	4
Slovensko	3	2	2	3	3	3	2,67	6
Slovinsko	3	3		4	3		3,25	4
Španělsko	3	3	3	4	3	2	3	6

PŘÍLOHA G – Seznam vytvořených map

1. Turistický index (práce str. 21, CD)
2. Turistický index hustoty (CD)
3. Index turistických cest (CD)
4. Index hustoty turistických cest (CD)
5. Index turistických lůžek (CD)
6. Index hustoty turistických lůžek (CD)
7. Index příjezdů turistů do ubytovacích a stravovacích zařízení (CD)
8. Index hustoty příjezdů turistů do ubytovacích a stravovacích zařízení (CD)
9. Index turistických výdajů (CD)
10. Index hustoty turistických výdajů (CD)
11. Index zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví (CD)
12. Index hustoty zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví (CD)
13. Počet turistů (CD)
14. Počet turistických cest (CD)
15. Počet nabízených turistických lůžek (CD)
16. Příjezdy turistů do ubytovacích zařízení (CD)
17. Velikost turistických výdajů (CD)
18. Zaměstnanost v ubytovacím a stravovacím odvětví (CD)
19. Porovnání indexů v oblasti turistů (práce str. 24, CD)
20. Porovnání indexů v oblasti turistických cest (práce str. 28, CD)
21. Porovnání indexů v oblasti turistických lůžek (práce str. 32, CD)
22. Porovnání indexů v oblasti turistických příjezdů do ubytovacích zařízení (práce str. 36, CD)
23. Porovnání indexů v oblasti turistických výdajů (práce str. 40, CD)
24. Porovnání indexů v oblasti zaměstnanosti v ubytovacím a stravovacím odvětví (práce str. 43, CD)

25. Průměr zařazení v oblasti indexů obyvatel (příloha G, CD)
26. Průměr zařazení v oblasti indexů hustoty (příloha G, CD)
27. Výsledky porovnání vybraných států Evropy podle cestovního ruchu (práce str. 52, příloha G, CD)

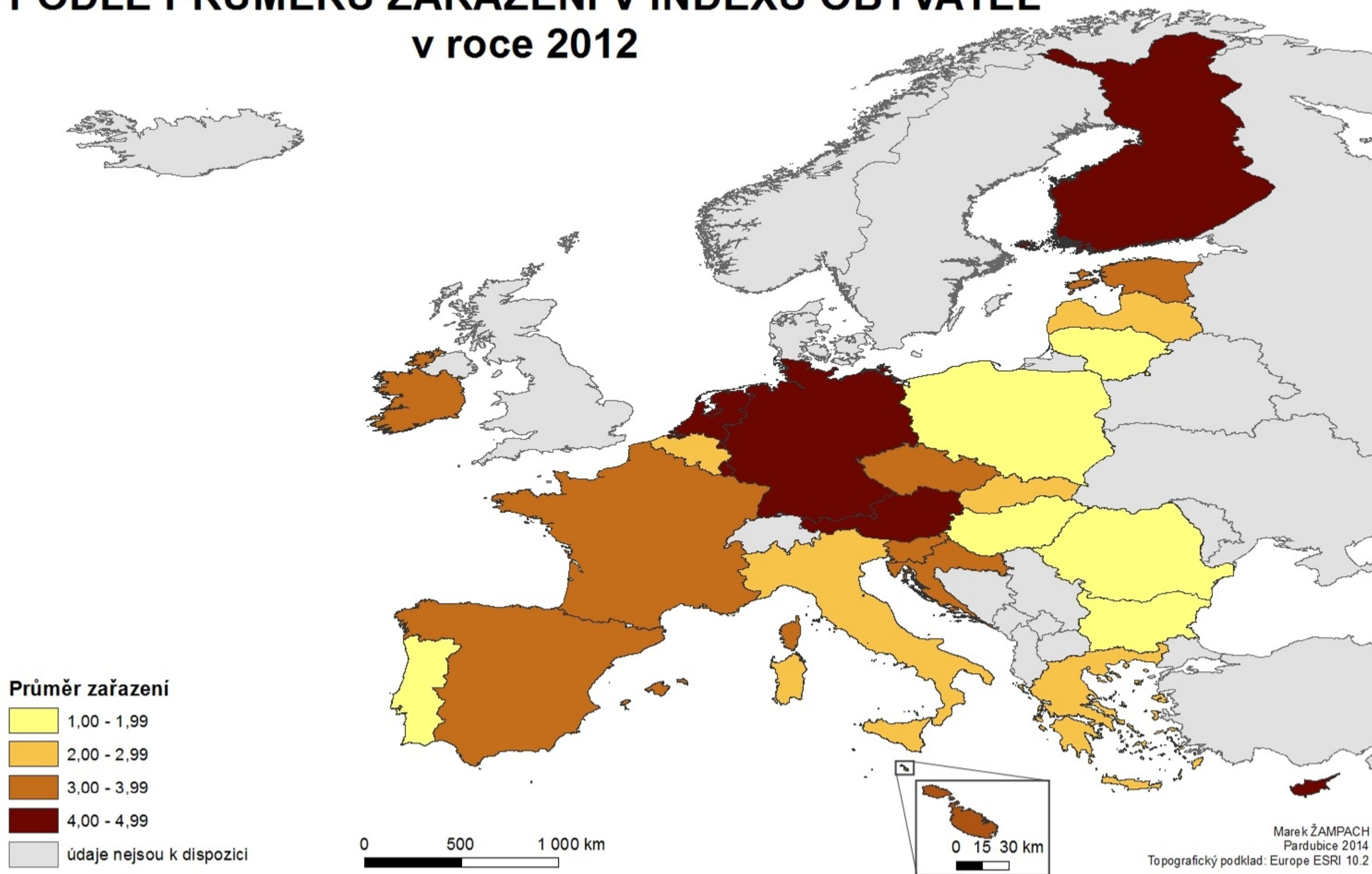
PŘÍLOHA H – Vytvořené mapy interpretující konečné výsledky

Průměr zařazení v oblasti indexů obyvatel

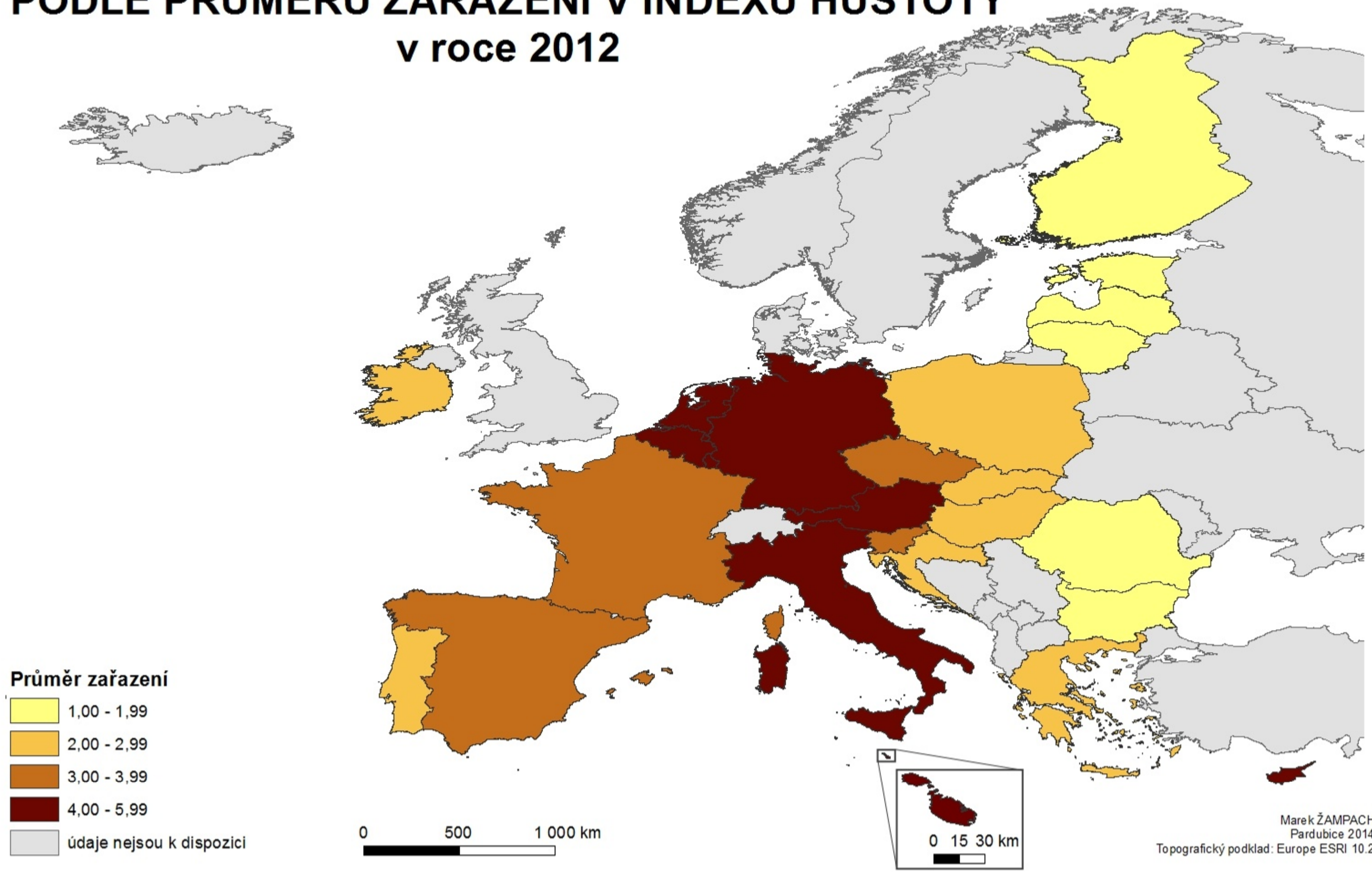
Průměr zařazení v oblasti indexů hustoty

Výsledky porovnání vybraných států Evropy podle cestovního ruchu

ROZDĚLENÍ VYBRANÝCH STÁTŮ DO SKUPIN PODLE PRŮMĚRU ZAŘAZENÍ V INDEXU OBYVATEL v roce 2012

ROZDĚLENÍ VYBRANÝCH STÁTŮ DO SKUPIN PODLE PRŮMĚRU ZAŘAZENÍ V INDEXU HUSTOTY v roce 2012

VÝSLEDKY POROVNÁNÍ VYBRANÝCH STÁTŮ EVROPY PODLE CESTOVNÍHO RUCHU v roce 2012

Tabulka rozlohy a počtu obyvatel vybraných států:

	Rozloha [km ²]	Počet obyvatel
Belgie	30 510	11 094 850
Bulharsko	110 910	7 327 224
Česká republika	78 866	10 505 445
Estonsko	45 226	1 333 788
Finsko	337 030	5 401 267
Francie	547 030	65 327 724
Chorvatsko	56 542	4 275 984
Irsko	70 280	4 582 707
Itálie	301 230	59 394 207
Kypr	9 250	862 011
Litva	65 200	3 003 641
Lotyšsko	64 589	2 044 813
Lucembursko	2 585	524 853
Maďarsko	93 030	9 931 925
Malta	316	417 546
Německo	357 021	80 327 900
Nizozemsko	41 526	16 730 348
Polsko	312 685	38 538 447
Portugalsko	92 391	10 542 398
Rakousko	83 858	8 408 121
Rumunsko	237 500	20 095 996
Řecko	131 940	11 123 034
Slovensko	48 845	5 404 322
Slovinsko	20 253	2 055 496
Španělsko	504 782	46 818 219

Rozdíl v skupinovém zařazení
podle průměrů

